Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 165 (13.427).
23 июль 1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ЛАТВИЯДА ШОДИЁНА

РИГА, 21 июль. (ТАСС мухбири). Латвия Совет ҳукуматининг биринчи раиси П. И. Стучка номи қўйилган шаҳар марказий кўчалари байрамдагидек безатилган.

Бугун академик опера ва балет театрида Латвияда Совет ҳокимияти қайта ўрнатилганлигининг 26 йиллигига бағишланиб тантанали мажлис ўтказилди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси Г. И. Воронов республика Компартияси ва ҳукумати раҳбарлари билан бирга мажлисда ҳозир бўлди.

Тантанали мажлисда Латвия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Я. Э. Калнберзин доклад қилди.

Қардош Польшанинг улуғ байрами

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

МОСКВА, 21 июль. (ТАСС). Пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари халқ Польшаси туғилган куннинг 22 йиллигини ва Польша давлатининг 1000 йиллигини нишонламоқ учун бугун тантанали йиғилишга тўпландилар. Совет Армияси Марказий уйининг Қизил байроқли залига ишчилар, хизматчилар, фан ва маданият арбоблари, жамоатчилик вакиллари келишди.

Президиумда А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, Ф. Д. Кулаков, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Ефремов, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, Совет — Польша дўстлиги жамияти Марказий правлениесининг раиси, СССР Парламент группасининг раиси И. В. Спиридонов, шунингдек Польша Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Э. Пшчулковский, бошқа поляк меҳмонлар ўтиришибди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский доклад қилди.

ДЎСТЛИК ҲАММА НАРСАДАН АЗИЗ

Ўзбекистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси қардош тожик ерида жуда катта иззат-ҳурмат билан кутиб олинди. Улар ўзларининг тожик мусобақадошлари ҳузурига пахтадан мўл ҳосил етиштириш, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини муваффақиятли ривожлантириш маҳоратини ўрганиш, ўзларининг илғор тажрибалари ва янги иш усуллари билан ўртоқлашиш, ғўзанинг аҳволини назардан ўтказиш, пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг ҳозирги ҳал қилувчи босқичида меҳнат қандай ташкил қилинганлиги билан танишиш ва мавжуд камчиликларни тезроқ ва яхшироқ бартараф этиш юзасидан дўстларча маслаҳат ва ёрдам бериш учун бордилар.

Тожик пахтакорларидан кўпгина нарсани ўрганиш мумкин. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ республика бўйича ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 26 центнер, энг қимматли ингичка толали пахтанинг гектаридан эса 27 центнердан кўпроқ ҳосил олишга муваффақ бўлдилар. Ҳосилдорлик жиҳатидан Тожикистон пахтакор республикалар ўртасида биринчи ўринни мустаҳкам эгаллаб келмоқда. Тожикистонлик пахта усталари ўзларининг бой тажрибаларини худди чинакам дўстлар каби биз билан баҳам кўрдилар.

Республикада ғўзанинг умумий аҳволи яхши, экин нормал ривожланмоқда. Кўпчилик хўжаликларда ҳозирги вақтда ҳар туп ғўзада ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан кўпроқ кўсак бор. Агар бизнинг мусобақадош дўстларимиз июль ойининг қолган кунлари ва августда ғўза парваришини сусайтирмасалар, улар мисли кўрилмаган даражада мўл ҳосил оладилар, давлатга 570 минг тонна «оқ олтин» сотиш юзасидан қабул қилинган мажбуриятни ошириб бажарадилар.

Вахш водийси Тожикистоннинг ингичка толали пахта етиштириладиган зонаси. Бу ерда ўзаро текшириш бригадасининг Сурхондарё областидан келган группаси иш олиб борди. Табиий иқлим шароити тахминан бир хил бўлишига қарамай, Сурхондарёда ингичка толали пахтанинг ҳар гектаридан Вахш водийсидагига нисбатан деярли икки баравар кам ҳосил олинмоқда. Шу сабабли сурхондарёликлар имкони борича кўпроқ нарсани кўришга, илғор тажрибани ўрганишга ҳаракат қилдилар.

Шаҳритуз районидаги «Оқ олтин» ва «Коммунизм», Колхозобод районидаги Карл Маркс номли, Вахш районидаги «Москва», Кумсангир районидаги Ленин номли, Куйбишев районидаги «Уяли» ва Ленин номли колхозларда агротехника жуда юксак. Сув бир меъёрда таралмоқда, экин ўз вақтида озиқлантириляпти, далаларда бегона ўт ва қишлоқ хўжалик зараркунандалари учрамайди. Вахш водийсининг юқоридаги ва бошқа кўпчилик хўжаликларида ҳар гектар ердан 30 центнердан зиёд ингичка толали пахта олинаётганлигининг боиси ана шундан иборат.

Тожикистоннинг кўпчилик хўжаликларида фақат совет сорти пахтаси ғўзасининггина эмас, балки ингичка толали пахта ғўзасининг ҳам чеканкаси механизмлар ёрдамида ўтказилмоқда. Сурхондарёликлар ўз хўжаликларида чеканка қилувчи машиналар бекор турғанлигини, улардан кенг равишда фойдаланилмаётганлигини эътироф этишга мажбур бўлдилар.

Колхозобод районидаги «Москва» колхозида ўзаро текшириш группасининг эътиборини ингичка толали пахтани машинада териш ўзига тортди. Бизда ингичка толали пахтани машинада териш мумкин ёки мумкин эмаслиги ҳақида ҳамон баҳслашилади ва оқибатда бу иш жуда қийин деган хулосага келинади. «Москва» колхозида бултур ҳосилнинг 40 процентдан кўпроғи машиналарда терилган. Бу йил эса етиштирилган пахтанинг ярмини машиналарда териш планлаштирилган. Бунинг устига, ингичка толали пахтани теришда ишлатилаётган машиналарнинг унумдорлиги совет сорти пахтасини тераётган машиналарнинг унумдорлигига нисбатан ортиқроқ.

Тожикистоннинг кўпчилик колхоз ва совхозларида пахтачилик билан чорвачиликни бирдай юксалтириш каби қийин масала муваффақиятли ҳал қилинмоқда. Пахтанинг ҳосилдорлиги ҳам, чорвачиликнинг маҳсулдорлиги ҳам йил сайин ошиб бормоқда. Қўрғонтепа районидаги Куйбишев номли совхозда 4 минг гектар майдондаги пахтанинг гектаридан ўрта ҳисобда 30 центнердан ҳосил олинмоқда, 2 минг бош сигирнинг ҳар биридан эса ўрта ҳисобда 3 минг литрдан сут соғилаётир. Бу, жуда яхши кўрсаткич. Бунинг боиси шундаки. Тожикистон хўжаликларида чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилмоқда. Ўзбекистонда беда бир йилда ўрта ҳисобда икки марта. Тожикистонда эса 4 марта ўриб олинади. Тожик деҳқонлари ҳар гектар ердан 120-130 центнер қуруқ беда пичани олишга муваффақ бўлмоқдалар.

Республикада маккажўхоридан ҳам мўл ҳосил етиштирилган ва уни ўриб, силос бостириш, такрор маккажўхори экиш қизғин давом этяпти.

Ўзаро текшириш бригадамизнинг аъзолари ўз мусобақадошларининг тажрибасини Ўзбекистонда кенг пропаганда қилиш, ўзлари ишлаётган хўжаликларда ем-хашак проблемасини қатъият билан ҳал қилиш ҳақида ваъда бердилар.

Тожик дўстларимизнинг иш тажрибасидан жуда кўп яхши нарсаларни, илғор усулларни ўрганиш мумкин. Лекин биз ўзаро текшириш давомида камчиликларга ҳам эътибор бермасак нотўғри бўлур эди. Биз камчиликлар ва уни бартараф этиш тўғрисида рўй-рост гапирдик. Мусобақадошларимиз бизнинг мулоҳазаларимизни миннатдорчилик билан тинглабгина қолмай, балки берган маслаҳатларимизга амал қилиб, нуқсонларни тугатишга дарҳол киришдилар. Мусобақалашиш бир-бирига ёрдам беришдан ва биргаликда янги муваффақиятларга эришишдан иборат деб шунга айтадилар-да.

Тожик дўстларимиз республикамиз бошига тушган кулфат муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирдилар. Улар Тошкентнинг тақдири ҳақида, Фарғона водийсида сув тошқини бўлганлиги муносабати билан жуда-жуда ташвишланмоқдалар ва ачинмоқдалар. Айни вақтда зарур бўлган ҳар қандай ёрдамни беришга тайёр эканликларини билдирмоқдалар. Масалан, энг йирик ва юқори ҳосилли Регар районининг хўжаликлари коллективлари йил бошида олган мажбуриятларига қўшимча равишда 4 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотишга якдиллик билан қарор қилдилар. Улар «Ана шу пахта бизнинг Тошкентга, Фарғона водийсининг пахтакорларига ёрдамимиз бўлади», дедилар.

Қардошларча ўтган ўзаро текшириш натижалари ана шулардан иборат. Буларнинг ҳаммаси халқларимиз ленинча дўстлиги ва бирлигининг ёрқин намунасидир. Бу, дўст-дўстнинг бошига кулфат тушганда билинади деган халқнинг оқил нақли чинакам ҳақ гап эканлигининг янги далилидир. Ана шу дўстликдан қимматроқ нима бўлиши мумкин, жаҳонда!

Х. ЖАЛИЛОВ — Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари, Х. АЗИМОВ — Сурхондарё область партия комитетининг секретари, О. МАҲМУДОВ — Самарқанд область ижроия комитети раисининг ўринбосари, Х. ХУДОЙНАЗАРОВ — Қашқадарё область касаба союзлари советининг раиси, С. ТОШТЕМИРОВ — Фарғона область халқ контроли комитетининг раиси, М. ИСТОМИН — Сурхондарё область тажриба станциясининг илмий секретари, Н. ЗЕЛЕНИН — СоюзНИХИ ўғитлар лабораториясининг мудири, К. БЕКМУРОДОВ — Шўрчи район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи, Н. ХОЛМУРОДОВ — Чироқчи районидаги Максим Горький номли колхознинг бош агрономи, Х. СОБИРОВ — Ленинград районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бош инженери, Х. ЭРГАШЕВ — Поп районидаги Ленин номли колхознинг бригадири, В. НАСРИДДИНОВ — Нарпай район партия комитетининг секретари, Н. АЛЕЕВ — «Правда Востока» газетасининг махсус мухбири.

МАМАЖОН ДАДАЖОНОВ ИЗИДАН

Чеканка — мўл ҳосил омили

Июль ҳосил тўплаш, август ҳосилга ҳосил қўшиш ойи. Ана шу ойлар давомида парваришни кучайтириб, суғориш ва культивацияни бир-бирига боғлаб ўтказиш йўли билан ҳар туп ғўзани серҳосил қилиб олиш мумкин. Биз ҳар йили шундай қиламиз. Ўтган йили ғўзанинг ўсиш ва ҳосил тўплаш давридаги тадбирларни ўз вақтида, энг қулай агротехника муддатларида ўтказиб, мўл ҳосил етиштирдик, баракали хирмон кўтардик. Ҳар гектар ердан 32 центнердан пахта олдик. Кўплаб бригада ва звеноларимиз гектар бошига 42-45 центнердан «оқ олтин» етиштирдилар.

Юқори ҳосил эвазига кўп даромад қилинди. Етиштирилган пахтанинг асосий қисмини биринчи сортга топшириб, илгариги йилга нисбатан ялпи даромадни 41 процент оширишга эришдик. Колхозчилар ҳар иш кунига мўлжалдагидан бир ярим баравар ошиқ пул олишди. Механизаторлар ва сувчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 120 сўмга тўғри келди.

Пахтакорларимиз бу йил янги марраларни эгаллаш йўлида фидокорона ишламоқдалар. Қиш ва эрта кўкламда Мингтут массивидан анча янги ер очдик. Шовот каналига насос ўрнатиб, 67 гектар ерга сув чиқардик ва унга чигит экдик. Бултур 1347 гектар ерда пахта етиштирган эдик. Бу йил пахта майдонимиз 1414 гектарга етказилди. Колхозимиз аъзолари гектаридан 40 центнердан пахта етиштириш, ялпи ҳосилни ўтган йилдагидан 1300 центнер кўпайтиришга, ҳаммаси бўлиб 5656 тонна пахта етиштириб, давлатга сотишга аҳд қилишган.

Бу юксак мажбуриятни бажариш учун бир қанча муҳим тадбирлар амалга оширилди. Барча майдонда экиш вақтида бир йўла ҳар гектар ерга 200 килограммдан минерал ўғит солинди. Чигит текис ундириб олингач, экинни дарҳол озиқлантиришга киришилди. Ҳозиргача экинга уч марта ўғит берилди. Шундай қилиб, 1966 йил ҳосили учун ҳар гектар ерга ўрта ҳисобда бир тоннадан минерал ва 5-6 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Ғўза қатор оралари узунасига тўрт марта ва кўндалангига уч марта культивация қилинди. Экин икки марта қондириб суғорилди.

Маълумки, ғўзанинг дастлабки парвариши даврида ҳаво салқин келди, ҳарорат анча вақт паст бўлиб турди. Биз тажрибали деҳқонлар ва мутахассислар билан маслаҳатлашиб, асосий эътиборни ғўза қатор ораларини юмшатишга қаратдик. Пайкаллар кетма-кет узунасига ва кўндалангига культивация қилинди. Сўнгра бирдан кун исиб кетди. Об-ҳаво ўзгаришига қараб иш тутишимиз яхши натижа берди. Бегона ўтлардан тозаланган, қатор оралари чуқур культивация қилиниб, бўғзи юмшатиб турилгани туфайли экин тез ривожланди, беғубор ўсди, бултургидан барвақт ҳосилга кирди.

Ҳамма майдонлардаги ғўза июннинг иккинчи ярмида ёппасига гуллади, июль ойининг бошига келиб эса кўсаклай бошлади. Шу вақтда баъзи карталардаги ғўзаларнинг ҳар тупида 6—7 тадан ҳосил шоҳи, икки-учтадан кўсак бор эди.

Кўп йиллик тажрибадан маълумки, агар ғўза ўз вақтида ягана қилинмаса, қизилпоча бўлиб, ўсишдан қолади, шаштидан қайтади, яхши шохламайди, кам ҳосил бўлиб қолади. Чеканка ҳам худди шундай. Ҳар бир туп ғўзада 3-4 тадан кўсак, 15-20 тадан гул ва тугунча бўлиб, унинг ҳосил шохлари сони 13-14 тага етса, дарҳол чеканка қилиш керак. Машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажонов ҳам ўз мактубида буни алоҳида таъкидлаган. Шунда кўсаклар тўқ бўлади, гул ва тугунчалар тезроқ кўсакка айланади. Биз ҳар йили чеканкани вақтида ўтказамиз. Ўтган йили чеканкага асосан 25 июлда киришиб, 8-10 августда туғаллаган эдик. Бу йил эса ғўза эртароқ ҳосилга кирганини ҳисобга олиб, бригада ва звеноларга чеканкани бошлаш ҳақида кўрсатма бердик.

Чеканкага тушиш олдидан икки участкада тажриба кенгаши ўтказдик. Эллик центнерчи Чинниқул Тошниёзов билан Олим Аҳтамов ўртоқлар бошлиқ бригадалар даласида чеканкани қандай ўтказиш амалда кўрсатилди. 12 та бригаданинг ҳаммасида бош чеканкачилар танланди. Бу вазифа асосан звено бошлиқлари зиммасига юклатилди. Улар ихтиёрига тажрибали колхозчилардан чеканкачилар ажратиб берилди. Чунки чеканка жуда нозик иш, бу ишни ҳар кимга ҳам топшираверишш ярамайди. Кунлик норма белгиланди ва бешинчи разряд бўйича ҳақ тўланадиган бўлди. Ҳозир Жума Раҳимов, Умарқул Қиличев, Нурназар Аҳадов, Чинниқул Тошниёзов, Олим Аҳтамов бошлиқ бригадаларда анча майдондаги яхши ривожланган ғўзалар чеканкадан чиқарилди.

Мўл ҳосилнинг муҳим омили бўлган чеканкани ўз вақтида ўтказиш тадбирларини қўриш билан бир қаторда, ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдамиз. 38 та чопиқ трактори қатор ораларини юмшатиш, суғоргани эгат олиш ва ғўзани озиқлантиришда ишлаяпти. Ҳар куни ўрта ҳисобда 120 гектар ва ундан ортиқ ердаги ғўза қатор оралари чуқур культивация қилиняпти. А. Жалилов, С. Асқаров, Ж. Раззоқов, Ш. Йўлдошев каби механизаторлар сменада 9 гектар ва ундан кўп ердаги ғўзани культивация қиляптилар.

Ҳар бир гулни кўсакка ва шонани гулга айлантириш учун бир ярим ойлик зарбдор юриш бошладик. Шу даврда барча майдондаги ғўзани уч марта парвариш қилиб, уч марта суғориш кўзда тутиляпти. Ҳар сафар суғорганда албатта «шарбат» оқизилади. Бунинг учун 2900 тонна гўнг ва қўй қийи тайёрлаш юзасидан график тузилди. Алоҳида транспорт бригадаси ташкил этилиб, унинг ихтиёрига 12 та автомашина, 24 та арава ажратиб берилди. Ҳозир ҳар куни мўлжалдаги 95 ўрнига 130 тоннагача маҳаллий ўғит ташилиб, гўнгхоналарга тўпланяпти.

Ғўзани группа усулида суғориш билан ҳар бир картани об-тобида юмшатиш тадбирлари амалга ошириляпти. Кейинги кунларда сувчилар сонини 50 киши кўпайтириб 150 кишига етказдик.

Биз июлнинг қолган кунлари ва август ойида ғўза парваришини сусайтирмай давом эттириб, ҳар туп ғўзада олинган мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирамиз. Айни вақтда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мамажон Дадажонов хати юзасидан қабул қилган қарорида берилган кўрсатмага амал қилиб, ҳосил йиғим-терими ва айниқса машина теримига пухта тайёргарлик кўрамиз. Машина теримига ажратилган участкалардаги экинни алоҳида парвариш қилмоқдамиз, терим машиналари ремонтини тезлаштирамиз, механик-ҳайдовчилар тайёрлаш ва қайта тайёрлашга алоҳида эътибор берамиз.

Ҳамдам РАҲИМОВ,
Хатирчи районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг раиси.

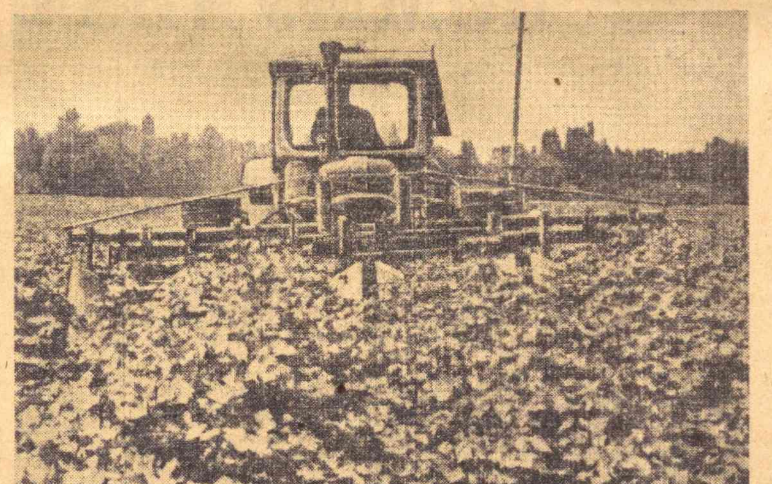

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг 1-бўлимидаги ўртоқ Ридван Чки бошлиқ комплекс механизациялашган звенода ғўзалар тез авж олиб, ҳар тупида 15-16 шох пайдо қилди. Звено чеканкага барвақт киришди. Ҳар куни машина билан 17-18 гектар ердаги ғўза чеканка қилинмоқда. Суратда: ўртоқ Ридван Чки ғўзаларни чеканка қилаётир.

А. Тўраев фотоси.

ТУРКМАНИСТОНЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА

НУКУС, (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Туркманистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари Г. С. Мишченко раҳбарлигидаги туркман пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Қорақалпоғистонга келди. Бригада составида донгдор пахтакорлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ходимлари бор.

Мусобақадошлар 1966 йил учун олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини текшириш учун Беруний, Амударё, Чимбой районларига жўнаб кетишди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ВЬЕТНАМДАН ҚЎЛИНГНИ ТОРТ!

ХАЛҚНИНГ ҚАҲР-ҒАЗАБИ КУЧАЙМОҚДА

20 июлда Фарғонадаги ёғ комбинатида танаффус вақтида курашаётган Вьетнам билан бирдамлик митинги бўлди.

Механика устахонасининг слесари А. Дўсматовнинг нутқи митинг қатнашчиларида кучли таассурот қолдирди.

— Америка ҳарбийлари,—деди у,—Вьетнам тупроғида ўзининг босқинчилик ҳаракатларини кун сайин кенгайтирмоқдалар ва бу билан яхши ниятдаги ҳамма кишиларга дағдаға солмоқдалар. Америкалик ваҳшийларни жавобгарликка тортиш керак. Биз Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Бухарест кенгашининг баёнотини қўллаб-қувватлаймиз ва Америка Қўшма Штатларининг Женева битимларини сурбетларча бузишига қарши қатъий норозилик билдирамиз.

Завод касаба союз комитетининг раиси Т. Жўраев, корхона партия комитетининг секретари В. Костин АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги авантюристик сиёсатини қаҳр-ғазаб билан қораладилар. Митинг қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда курашаётган Вьетнам халқи билан бирдам эканликларини билдирдилар ва АҚШ ҳукуматидан Вьетнам халқига қарши ҳарбий интервенцияни, Вьетнам Демократик Республикасининг шаҳар ва қишлоқларини бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатишни талаб қилдилар.

Бугун қардош Вьетнам билан бирдамлик митинглари Фарғонадаги фуран бирикмалари заводида, педагогика институтида, 8-қурилиш трестида ҳам бўлиб ўтди.

МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИНИНГ БУРЧИ

Биз совет санъатининг арбоблари, сизларга, Америка санъатининг арбобларига мурожаат қилаётирмиз. Биз ҳаммамиз ҳам қайси мамлакатда яшашимиздан қатъи назар, ўз халқимизнинг ифтихори бўлишга, музикада, тасвирий санъатда, ҳайкалтарошликда, саҳна асарларида инсониятнинг прогрессив ғояларини, унинг тинчлик ва бахт-саодатга интилишларини акс эттиришга даъват қилинганмиз. Инсонпарвар санъаткорлар инсонпарварлик асосларини ер билан яксон қилаётган, Вьетнам халқининг мустақиллик ва озодлик ишига таҳдид солаётган АҚШ ҳукумати билан муроса қилиши мумкинми? Вьетнамдаги мутлақо айбсиз оммани қиришга қарши норозилик билдирмаслик мумкинми?

Америка халқининг энг яхши фарзандлари — Уолт Уитмен, Марк Твен, Драйзер, Хемингуэй ва Фолкнерлар яратган чинакам маънавий бойликлар инсонпарварлик ва тинчликсеварлик ғоялари билан ҳаммага манзурдир. Ёки ҳозирги замон Америка маданиятида бу буюк традициялар йўқолиб кетганми?! Вьетнамда болаларнинг бомбалар остида қандай ўлаётганини, Вьетнам қишлоқ ва шаҳарлари қандай ёнаётгани, халқаро ҳуқуқ ва инсонийлик қонунлари қўпол равишда бузилаётганига совуққонлик билан қараб турган санъаткорни санъаткор деб ҳисоблаш мумкинми? Биз сизларни Вьетнамдаги шармандали урушга қарши норозилик билан чиқишга чақирамиз.

Американиклар Вьетнамдан туёғини шиқиллатиб қолишлари керак. Фақат шундагина Америка миллатининг обрўси сақланиб қолиши мумкин.

Г. Александров, И. Архипова, Г. Бояджиев, Ю. Завадский, И. Ильинский, Б. Иогансон, С. Коненков, М. Кедров, Қора Қораев, П. Корин, В. Комиссаржевский, В. Марецкая, П. Марков, Н. Охлопков, И. Петров, В. Риндин, В. Серов, А. Свешников, Р. Симонов, И. Туманов, Г. Уланова, А. Хачатурян, Т. Хренников, М. Царев, М. Чулаки.

(АПН).

ВЬЕТНАМ, СЕНГА ҒАЛАБА ТИЛАЙМИЗ

Андижон областининг меҳнаткашлари Вьетнам халқаро куни — ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган Вьетнам халқи билан бирдамлик кунини кўп киши қатнашган митинглар ўтказиш билан нишонладилар.

Беликчи районидаги Орджоникидзе номли колхоз аъзолари вьетнамлик биродарларга нисбатан қизғин дўстлик ва хайриҳохлик ҳис-туйғуларини билдирдилар.

— Вьетнамлик ватанпарварлар, бизнинг қалбимиз ҳамиша сиз билан бирга, — дейди колхозчи Б. Йўлдошев. — Америка агрессорларининг сурбетлиги ҳаддан ошиб кетди. Улар Вьетнамга доир Женева битимларини қўпол равишда бузиб, бегона элда ажал уруғини сочиб, ўзларини абадий шарманда қилдилар. Лекин ҳақиқат тантана қилади! Вьетнам халқининг ғалаба қозонишига ишончимиз, интервенциячилар Вьетнам тупроғидан ҳайдаб юборилади.

Колхозчилар сўзга чиқиб, Варшава шартномаси қатнашчиси бўлган давлатларнинг Бухарест кенгашида Вьетнам хусусида қабул қилинган баёнотни қизғин маъқулладилар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«БУ МАСЪУЛИЯТСИЗЛИККУ»

Ғаллаорол район партия комитети хабар қилади.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 1 июль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада районимиз хўжаликларида ғалла ўрим-йиғими соҳасида йўл қўйилган камчиликлар танқид қилинган эди. Текширишда танқидий мақоладаги фактлар тўла тасдиқланди. Текшириш якуни район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, Карл Маркс номли, «Қорақишлоқ», «Бахмал», 2-«Ғаллаорол» совхозлари, «Коммунизм», «Гулистон» колхозларининг раҳбарлари ўрим-йиғимни ташкилий жиҳатдан қониқарсиз уюштирганликлари қаттиқ қораланди. Карл Маркс номли совхознинг ўз ишига масъулиятсизлик билан қараган баъзи бўлим бошқарувчиларга партиявий жазо берилди.

Танқидий мақола райком бюросидан ташқари колхоз ва совхоз партия комитетлари бюроларида ҳам муҳокама қилиниб, хўжаликлардаги 92 минг гектарга яқин майдондаги ғаллани тез, соз ва сира нобуд қилмай саранжом-саришталаб олиш тадбирлари белгиланди, унинг ижроси учун кураш олиб борилди. Натижада район бўйича давлатга салкам 26 минг тонна дон сотилиб, йиллик план ошириб бажарилди. Ғаллакорларимиз ялпи дон миқдорини 75 минг тоннага, давлатга сотилаётган донни эса 43 минг тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

ЮКСАК УНВОН МУБОРАК!

Етти йиллик план топшириқларини бажаришда алоҳида хизмат кўрсатганликлари ва озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда юксак техника-иқтисодий кўрсаткичларга эришганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 21 июлдаги Фармони билан СССР озиқ-овқат саноати ходимларидан 26 кишига **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилди ва уларга **Ленин** ордени ҳамда **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилади. Ана шу юксак унвонга сазовор бўлган кишилар орасида Андижон мой-жир комбинатининг прессчиси Абдураим Мамарасулов ҳам бор.

ДОЛЗАРБ КУНЛАРДА

Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзолари янги беш йилликнинг биринчи йилида давлатга 2150 тонна пахта, 155 тонна дон, 110 тонна сабзавот, 200 тонна полиз маҳсулотлари, 81 тонна мева, 300 тонна сут, 90 минг дона тухум, 78 тонна гўшт ва 95 центнер пилла етиштириш мажбуриятини олишган.

Колхоз партия ташкилоти (секретари ўртоқ Б. Ҳайдаров) колхозчиларнинг диққат-эътиборини қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўл-кўл етиштиришга қаратмоқда.

Хоразмликларнинг ватанпарварлик чақириғига қўшилган артель пахтакорлари бу йил 820 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилиб, ғўза парваришини илғор агротехника қоидалари асосида кун сайин кучайтирмоқдалар. Партия ташкилоти ҳисобидаги 60 коммунистнинг деярли ҳаммаси бу ишларга бош-қош. 8 пахтачилик бригадасининг 6 тасига коммунистлар бошчилик қилмоқдалар. Коммунистлардан О. Ёқубов, И. Қаршиев, О. Эшмўминов ва Ж. Шукуров ўртоқлар раҳбар бўлган бригадаларнинг аъзолари гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш иштиёқида ғўзаларни меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Бу бригадалардаги ғўзалар икки марта озиқлантирилиб, қондириб суғорилаётгани сабабли ёппасига бир текис ривожланиб, гуллай бошлади.

Мўл ҳосил тўплашнинг ҳозирги долзарб кунларида Меҳбуд Мусоев, Расул Холмирзаев, Дониёр Холиёров ва Муҳаббат Мусоева каби коммунистлар айниқса жонбозлик кўрсатиб ишлаётир.

Колхоз партия ташкилоти сиёсий-тарбиявий, оммавий-партиявий ишларни кучайтиришга айниқса катта эътибор бераётир. Партия ташкилоти ҳузуридаги уч агитпунктга уюшган 46 агитаторнинг кучи билан меҳнаткашлар ўртасида оммавий-агитация ишлари намунали олиб борилаётир. Агитпункт мудирлари Шамсиддинов, Маҳмудов, Турсунов ўртоқлар агитаторларнинг асосий эътиборини меҳнаткашлар ўртасида КПСС XXIII съезди ва май Пленуми қарорларини кенг пропаганда қилишга қаратмоқда. Агитаторлардан Бадал Абдуллаев, Мансур Дониёров, Баҳрулла Муродов, Файзулла Муҳиддинов ўртоқлар колхозчилар орасида вақти-вақти билан лекция ва суҳбатлар ўтказиб, уларнинг эътиборини ҳозирги куннинг муҳим вазифаларига қаратмоқдалар.

Дала шийпонлари меҳнаткашларнинг маданий ҳордиқ чиқаришларига мослаб жиҳозлантирилган. «Жанговар варақа»лар ўз вақтида чиқарилиб турилади. Ҳар ойда икки марта чиқарилаётган «Оқ олтин» деворий газетаси колхоз ҳаётининг ойнаси ҳисобланиб, буларнинг ҳаммаси хўжалик ишларининг муваффақиятли амалга оширилишига яхши таъсир кўрсатмоқда.

М. МУҲАММАДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

Ҳозирги Тошкент гигант қурилиш майдонига айланган. Бу ерда Иттифоқимизнинг ҳамма бурчакларидан келган қалби қуёш бинокорлар янги уй-жой кварталларини бунёд этмоқдалар. Суратда: Одесса қурилиш поездининг бинокорларидан (чапдан): Н. Крутен, Ф. Попов, А. Шапошников, А. Гнатюк ўртоқлар.
А. Тўраев фотоси.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИ

ҲАМИША ЙЎЛДА...

Сурхон — Жарқўрғон участкасидаги пўлат изларнинг пастбаланди Раҳматжонга беш панжадек аён. Бу йўлдан у кўп марта локомотив ҳайдаб ўтган, неча минглаб тонна халқ хўжалиги юкларини ташиган.

Тепловоз олға интилмоқда. Машинист Раҳматжон унинг жиловини «қўйиб юборган». Қурилиш материаллари ортилган составни манзилга эртароқ етказиб бориш тадбирларини кўрмоқда. Машина қувватидан ўринли фойдаланиш учун курашяпти. Графикда мўлжалланганидан аввалроқ манзилга етиш ниятида. Унга бу йўллар жуда қадрдон. Темир йўл вагонлари тизмаси — поездни қаерда тез ҳаракатлантириш ва қаерда икки секцияни ишлатиш, қаерда бир секция билан ҳам составни бошқараверишнинг мумкин — машинистнинг муваффақияти ана шу операцияларни моҳирлик билан бажаришга боғлиқ.

Ана, «қора бедов»ига «қамчи» босиб, унинг техникавий жиҳатдан шай ишлашини назорат қилиб боряпти. Дизелдаги сувнинг температураси 75-80 даража атрофида бўлса, унинг кўнгли ҳам жойига тушади. Раҳматжоннинг кўплаб ёнилғи иқтисод қилиб қолишига имкон бераётган ҳам шу — машина қувватидан тўғри фойдаланиши бўляпти.

У кўп хил локомотивларни бошқарган. Кейинги вақтларда такомиллашган, ҳар жиҳатдан қулай ва соз локомотивлар яратилди. Уларни роҳат қилиб бошқариш мумкин. Раҳматжон ана шунисига хурсанд. Имкониятлардан ўринли фойдаланиб, халқ хўжалиги юклари ташиш топшириқларини нуқул ортиғи билан бажаришга эришаётир.

Рақамларни қиёслаб кўрайлик. Ана шу рақамлардан Самарқанд тепловоз депосининг моҳир машинисти Раҳматжон Тўрақулов эришаётган зафарларнинг сири билинади. Кейинги уч йилнинг ўзида 89 та оғир юкли поездларни белгиланган манзилларга графикдагидан аввал етказиб борди. Ҳа, машинист учун вақт жуда қадрли. Составни белгиланган тезликда олиб юриш ҳар қандай машинистнинг ҳам қўлидан келавермайди. Бунинг учун тажриба ва ўқув керак. Унда ҳар иккиси ҳам мужассам. Ишнинг муваффақиятини таъминлайдиган бошқа резервларни топиб ишга сола билади. Дарвоқе, у депонинг оғир юкли поездлар бошқарувчи машинистлари даврасида энг илғори. Бир кам тўқсонта оғир юкли поездни манзилга етказиб борган бўлса, уларда нормадан ташқари қарийб 45 минг тонна халқ хўжалиги юклари ташиб берди. Шу давр ичида у 35 тонна дизель ёнилғиси тежади.

35 тонна! Айтишга осон. Аммо томчилаб жамғарилган тонналарни тасаввур қилиб кўрсангиз, машинистнинг маҳоратига тан берасиз. Мутахассисларнинг ҳисоблашларига қараганда, шунча ёнилғи билан қўшимча равишда 18 поездни манзилга етказиб бориш мумкин.

Шу меҳнат муваффақиятларингизнинг сирини айтиб берсангиз, деб илтимос қилдик. Лекин у бунда ҳеч қандай сир йўқлигини таъкидлади. Фақат, касбга ихлос бўлиши лозимлигини айтди. У шундай машинист: касбига ихлос қўйган, илғорлар тажрибасини ўрганиб чарчамайди, энг маъқул кўрганларини ўз ишида қўллайди. Қирқинчи йилларда поездларга минг тоннадан ортиқ юк ортиб бўлмасди. Шу юк ҳам уч паровоз билан тортиларди. Бунинг учун 130 километр масофада ҳаракат қиладиган локомотивларга камида 60 тонна кўмир сарфланарди.

Ҳозир-чи? Ҳозирги вақтда такомиллашган тепловозлар халқ хўжалиги юкларини ташишда жуда яхши натижаларга эришиш имконини бермоқда. Шу кеча-кундузда 6 минг тонна юкни бир темир йўл составида манзилга етказиб борса бўлади. Бунга бор-йўғи 1900 килограмм ёнилғи сарфланади, холос.

Раҳматжон область халқ контроли комитетининг аъзоси сифатида вагонлар оборотини тезлаштириш учун тинмай қайғурмоқда. Вагонларнинг бекор туришини камайтириш учун курашда байроқдор бўляпти. Яқин-яқинларда ҳам шаҳардаги кўпгина корхоналарда ҳар кеча-кундузда 500 вагон бекор турган бўлса, ҳозир у уч баравар камайди. Илгари вагондан юк тушириш учун 20 соатгача вақт сарфланган бўлса, эндиликда вагонлар 5-6 соатда бўшатиб жўнатилмоқда. Илғор коллективлар бу рақамни икки соатга келтиришга ҳам муваффақ бўлаётирлар. Бунда коммунист Р. Тўрақуловнинг муносиб хизмати бор.

Раҳматжон Тўрақулов темир йўл транспортида ишлай бошлаганидан буён локомотивда деярли миллион километр йўлни босиб ўтди. Бу, Ой билан Ергача бўлган масофадан икки баравар ортиқдир.

Мана у ҳозир ҳам поезд ҳайдаб бормоқда. Составни тезкор усулда бошқаряпти-ю, юк оборотини тезлаштириш истиқболлари ҳақида ўйламоқда. Ҳозир Самарқанддан Жиззахгача бўлган участкада юк поездлари секин юрмоқда — 8 соат йўл босяпти. Лекин юк обороти тезлашди. Чунки Самарқанд станциясидан ҳар кеча-кундузда 70 тагача поезд ўтади ёки жўнайди. Норма бўйича эса 24 та поезд ўтмоғи лозим. Бу ерда иккинчи йўл ҳам қурилади. Ана шунда поездлар ҳаракати тезлашади, юкларни тез ташиш мумкин бўлади.

П. ЖИЛКИН.

ЯНГИ ТОШКЕНТНИ БУНЁД ЭТАМИЗ

КЎРКАМ ВА МУСТАҲКАМ

Ўзбекистонда назарий механикани ривожлантириш мақсадида қирқинчи йилларнинг охирида республика Фанлар академияси қошида Иншоотлар институти ташкил қилинган эди. Институтда иншоотлар назарияси, хусусан иншоотларнинг зилзилага бардошлилиги ва зилзила оқибатларига қарши тадбирлар масаласи ишлаб чиқилди. Қарийб ўн йил давомида бу даргоҳ академик М. Т. Ўрозбоев раҳбарлигида катта илмий текширишлар марказига айланди; институт ходимлари қурилиш механикаси, гидротехник ва зилзилага бардош берувчи иншоотлар ҳамда чидамли, пишиқ қурилиш материаллари масалалари бўйича кўп илмий тадқиқот ишларини бажардилар. Кейинчалик Иншоотлар институти заминида ҳозирги ТашЗНИЭП, Сув ва гидротехника проблемалари, Механика институтлари ташкил этилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика институти олдига қўйилган илмий йўналишлардан бири — зилзилага бардошли иншоотлар назарияси бўйича тадқиқот ишларини олиб бориш эди. Ашхободдаги 1948 йилги ер қимирлаш оқибатларини ўрганиш натижасида институт ходимлари ер қимирлашнинг иншоотларга таъсирининг характерли томонларини аниқладилар ва биринчи марта биноларнинг қаттиқ ва эластик конструктив схемалари таърифини бердилар. Бу бинолардаги деформацияларнинг характери ва шикастланиш турлари уларнинг ўзлари ётган текисликда зилзилага қаршилик кўрсатиш назариялари яратилди.

Механика институти бошқа илмий текшириш муассасалари билан ҳамкорликда зилзила бўлиб турувчи районларда қуриладиган бино ва иншоотларни динамик жиҳатдан ҳисоблаш учун зарур бўлган қурилиш норма ва қоидалари ҳамда зилзилага бардош берувчи биноларни лойиҳалаш учун мукаммалроқ бўлган тадбирлар ишлаб чиқди. Ҳозирги кунда институт ходимлари иштирокида зилзила бўлиб турадиган районларда қуриладиган бино ва иншоотларни лойиҳалашнинг янги нормалари ишлаб чиқилди ва мукаммаллаштирилди.

Бино ва иншоотларнинг зилзилага бардош беришини текшириш соҳасида механика институтида олиб борилган илмий-тадқиқот ишларининг самараси Тошкентда бу соҳа бўйича олимлар мактаби бунёдга келганлигидан далолат беради. Эндиликда бу мактабнинг қилган ишлари мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам маълум.

Шу кунларда институтнинг бир группа ходимлари Тошкент шаҳрининг неча балли зонага жойлашишини илмий жиҳатдан тўғри ва аниқ белгилаб бериш ишларида актив қатнашмоқдалар.

Зилзила бўлиб турадиган зонада жойлашган республикамиз шаҳар ва қишлоқларида олиб бориладиган катта капитал қурилиш ишлари бино ва иншоотларнинг мустаҳкамлилиги билан шуғулланадиган фан

ЗИЛЗИЛАГА БАРДОШЛИ ИНШООТЛАР ҚУРАЙЛИК

олдига катта талаблар қўйди. Халқ хўжалигига сарфланаётган маблағларнинг ошиб бориши қурилиш ишларининг ҳажми орта бораётганлиги, уларнинг техник жиҳатдан мураккаблиги билан ҳам исботланади.

Эндиликда граждан қурилишида 8-9 қаватли бинолар қуриш кундалик нормага кириб боряпти. Саноат объектлари барпо этишда катта пролетли конструкциялар, қобиқ типидаги ёпмалар, мураккаб технологик жараёнларни бошқариш учун баланд иншоотлар кенг қурилмоқда. Кўплаб қурилаётган электр станциялар, сув омборлари баландлиги бир неча юз метр келадиган вазмин плотиналардан қад кўтаряпти. Шаҳар ва қишлоқларимизга газ, сув ва иссиқлик ташувчи қувурлар кўпроқ кириб боряпти.

Зилзила бўлиб турадиган районларда кенг кўламдаги қурилиш ишлари зилзилага бардошлилик масалаларини илмий асосда тўғри ҳал қилиб беришни талаб қилади. Шунинг учун ҳам зилзилага бардошлилик назариясини янада ривожлантириш бошқа илмий муассасалар билан бирга Механика институти коллективи олдида турган муҳим масалалардан бири бўлиб қолди. Шундай экан, зилзилага бардошлилик назариясини ривожлантиришнинг муҳим томонлари нимада?

Аввало, иншоотлар динамикаси, иншоотларнинг пойдевори билан муносабати масаласи. Бунда иншоотларнинг фазовийлиги ва уларнинг эластик хусусиятлари чизиқсиз эканлигини ҳисобга олган ҳолда тебранма ҳаракатларни, иншоотларнинг эластиклик чегарасидан ташқари — бузилиш олдидаги ҳолати ўрганилади.

Гидроэластик системалар ва уларнинг элементлари, ерости коммуникациялари ҳамда минора типидаги иншоотларнинг зилзилага бардошлилигининг динамик назариясини ривожлантириш.

Республикамиз шаҳар ва қишлоқларида қурилган бино ва иншоотларнинг динамик хусусиятларини тажриба йўли билан ўрганиш, тажриба ўтказишда ишлатиладиган техника ва асбобларни такомиллаштириш.

Иншоотларнинг зилзила кучларига бардошлилигини ҳисоблашнинг стандарт методларини ишлаб чиқиш. Бунда электрон ҳисоблаш машиналаридан кенг кўламда фойдаланиш кўзда тутилади.

Республика территориясида макросейсмик текширишлар ўтказиш, ер қимирлашни ёзиб олган асбобларнинг кўрсатмаларини ишлаб чиқишни ривожлантириш.

Тошкентдаги ер қимирлашнинг ўзига хос томони шундан иборатки, зилзиланинг ўчоғи шаҳар марказининг остида бўлди. Бундай ҳодиса ўз навбатида бино ва иншоотларнинг зилзилага бардошини ўрганишда қатор қўшимча тадбирларни ўртага қўйди.

Зилзила оқибатларини тезроқ тугатиш, чала-ярим шикастланган биноларни тиклаш, яроқсиз бинолар ўрнига янги, пишиқ-пухта бинолар қуриш борасида қурувчиларга, Тошкент аҳолисига ёрдам бериш учун Механика институтининг иши қайта ташкил қилинди.

Институтда бино ва иншоотларнинг зилзилага бардошининг турли томонларини янада чуқурроқ текшириш учун қўшимча бешта лаборатория ташкил этилди. Ўз атрофига республикамизнинг йирик олимларини жипслаштирган Механика институти коллективи Тошкент зилзиласи оқибатларини чуқур ўрганиб, бинокор ва меъморларга зилзилага бардош берувчи янги, чиройли бинолар қуришда ўз илмий ишларининг натижаларини жорий қилиш билан катта ёрдам беради.

Т. РАШИДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика институтининг директори, техника фанлари кандидати.

Э. ЭРГАШЕВ,
инженер.

ТАҚРИЗ ВА ТАНҚИД

КОММУНИЗМ МАКТАБИ

В. И. Ленин касаба союзларга юксак баҳо бериб, уни коммунизм мактаби деб атади. Дарҳақиқат, мамлакатимизда касаба союзлар улуғ оммавий куч, коммунизм мактаби бўлиб қолган. Ўзбекистон касаба союзлари совет касаба союзларининг жанговар отрядларидан бири сифатида республикамизда социалистик ва коммунистик жамият ғалабаси учун олиб борилган ва олиб борилаётган курашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Шу вақтга қадар Ўзбекистонда касаба союз ташкилотлари ҳаракатининг жанговар тарихига оид йирик илмий асар яратилмаган эди. Мавжуд адабиётлар эса касаба союзлар фаолиятининг айрим томонларинигина ёритишга бағишланган эди. Тарих фанлари доктори Л. В. Гентшке республика касаба союзларининг тарихини чуқур ўрганиб, «Ўзбекистон касаба союзларининг социалистик қурилишдаги иштироки» монографиясини яратди. Бу китоб 1926—1932 йилларга оид материалларни ўз ичига олади. Уни республика «Фан» нашриёти нашр этди.

Монографияда республика касаба союзларининг фаолиятига оид бўлган бир қанча муҳим масалалар илмий жиҳатдан чуқур умумлаштирилган. Маълумки, йигирманчи йилларнинг ўрталарида республикада халқ хўжалигини тиклаш иши давом этган ва шу билан бир вақтда социалистик индустрлаштириш жараёни бошланган. Ана шу вақтда касаба союз ташкилотларининг роли жуда катта бўлди. Касаба союз ташкилотлари партиянинг актив ёрдамчиси сифатида оммани хўжалик ва маданий қурилишни ривожлантириш ишига жалб этишда катта активлик кўрсатган. Тадқиқотчи касаба союз ташкилотларининг ана шу даврдаги жанговарлик, активлик фаолиятини бой далиллар асосида ёритган.

Автор, жумладан корхоналарда ишлаб чиқариш комиссиялари тузиш ва мажлислар ўтказиш, иқтисод режимига риоя қилиш, ишлаб чиқаришни рационализациялаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, социалистик мусобақа ҳаракатини ташкил этиш ҳамда оммалаштиришда касаба союз ташкилотлари партия ва совет органларининг ҳақиқий таянчи бўлганликларини архив материаллари асосида қизиқарли қилиб ёритган. Ўша даврда ишлаб чиқариш мажлислари ва комиссиялари ишига касаба союзлар бошчилик қилар эди. Автор масаланинг шу томонини умумлаштиришга алоҳида эътибор берганлигини қайд этмоқ даркор.

Ўзбекистон касаба союзларининг социалистик мусобақани кучайтиришдаги ва оммалаштиришдаги роли китобда атрофлича ҳикоя қилинади.

Монографияда республикада қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш учун олиб борилган курашда касаба союз ташкилотлари қанчалик салмоқли роль ўйнаганлиги масаласи умумлаштирилади. Бу шубҳасиз диққатга сазовор. Чунки бошқа адабиётларда масаланинг шу томони тадқиқ этилган эмас.

Ўзбекистон касаба союз ташкилотларининг маданий қурилишда иштироки ҳам китобда атрофлича кўрсатиб берилган. Автор касаба союз ташкилотлари ўша даврда меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш масаласига, маданий-оммавий ишларнинг савиясини ва таъсир кучини оширишга қанчалик жиддий эътибор берганликларини анча изчил таҳлил этган. Китобнинг яна бир ютуғи шундаки унда Ўзбекистон Компартиясининг касаба союз органларига раҳбарлиги мукаммал акс эттирилган. Шу билан бир қаторда улуғ рус халқининг ва Ватанимиздаги бошқа халқларнинг социализм қурилиши йилларида Ўзбекистон меҳнаткашларига кўрсатган жуда катта ёрдами, жумладан касаба союз ҳаракатини йўлга қўйиш ва ривожлантиришда кўрсатган дўстона ғамхўрлиги конкрет мисоллар асосида умумлаштирилган.

Монография оригинал, фактларга бой бўлишига қарамай, айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Фикримизча, китобда республика касаба союз ташкилотларининг хотин-қизларни озод қилиш учун олиб борилган курашдаги роли етарли даражада ёритилмаган. Ваҳолонки, ўша даврда хотин-қизлар озодлиги учун кураш ҳаракати айниқса кенг авж олган эди. Шу боисдан тадқиқотда республикамизнинг тарихи учун айниқса характерли бўлган бу масалага кенгроқ ўрин бериш мақбул бўлур эди. Китобда факт ва рақамлар ҳаддан ташқари кўп келтирилган. Иккинчи даражали аҳамиятга эга бўлган факт ва рақамларни китобга киритиш унча зарур эмас эди.

Умуман айтганда бу монография республикамизда касаба союз ҳаракати тарихини кенг ва атрофлича ёритиб берган биринчи мукаммал асардир.

Ғ. РАШИДОВ,
тарих фанлари кандидати.

ТОШКЕНТ УЧУН

Улуғ Ватан урушида қаттиқ яраланиб, биринчи группа инвалиди бўлиб қолганман. Ҳозир Бойсундаги Пасурхи қишлоғида истиқомат қиламан. Лекин мажруҳман, давлатдан пенсия оляпман деб осмонга қараб ётганим йўқ.

Қўлимдан келганча меҳнат қилиб, жамиятга заррача бўлса ҳам фойда келтиришга интиляпман.

Ҳаммамиз учун азиз шаҳар Тошкентнинг бошига кулфат тушганини эшитиб, ҳаловатимни йўқотиб қўйдим. Тошкентга келиб, қўлимдан келганча ёрдам берай десам, менга лойиқ иш топилмайди деб қўрқаман. Лекин қандай қилиб бўлса ҳам ёрдамим тегиши керак. Бунга виждоним даъват этяпти. Нима қилиш керак? Турмуш ўртоғим бир ойлик пенсияни юбориш маслаҳатини берди. Тунов куни келган 64 сўм 35 тийин пулни шундай олдиму, 449-квитанция билан «Тошкент фонди»га ўтказдим. Шу оз маблағ Тошкентни тиклашга ёрдам берса, ўзимни ғоят бахтиёр сезардим.

Абдувоҳид АБРОРОВ,
пенсионер.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг 7-сони «Маҳаллий Советлар ролини оширайлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

Бу сонда «КПСС XXIII съезди қарорларини амалга оширамиз» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимовнинг «Район партия комитетлари иш услубини такомиллаштириш йўлида», А. Юдановнинг «Бинокорларнинг ижодий изланишлари», Ўзбекистон КП Ленин район комитетининг биринчи секретари Ҳ. Мамажоновнинг «Колхоз экономикаси манфаатларини кўзлаб» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

«Ирригация ва мелиорация-муттасил мўл ҳосил олиш гарови» деган рубрика остида Ленинград районидаги «Партия XX съезди» колхозининг раиси А. Раҳимов, партия комитетининг секретари А. Эшпўлатовларнинг «Суғориладиган ерлар—бойлигимиз», иқтисод фанлари кандидати А. Мамедовнинг «Мўл ҳосил омили», Ш. Шокировнинг «Ирригаторларга туҳфа» сарлавҳали мақолалари ҳам журнал саҳифасидан ўрин олган.

Булардан ташқари журналда «Пропагандист ва агитаторларга ёрдам» деган темада иқтисод фанлари кандидати Р. Шамсиддиновнинг «Коммунизм сари муҳим қадам» сарлавҳали мақоласи босилган.

Журналнинг «Идеология иши ва ҳаёт» бўлимида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг инструктори М. Мираъзамовнинг «Янгича ўқишнинг бир йили», Ўзбекистон КП Бекобод район комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари В. Ўлмасбоевнинг «Ўқув йилининг якуни», М. Савельевнинг «Камчиликларни тугатиш керак» сарлавҳали мақолалари берилган.

Шунингдек журналнинг «Ташкилий-партиявий иш», «Хат ва хабарлар», «Саволларга жавоблар», «Партия хроникаси» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

Андижон областининг хўжаликлари маккажўхоридан силос бостиришга киришдилар. Бу ишни биринчи бўлиб Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхози бошлади. Хўжаликда 95 гектар майдонда ана шу қимматли озуқа экинидан мўл ҳосил етиштирилди. Унинг ҳар гектаридан 600 центнердан силосбоп кўкпоя олиш ва ҳаммаси бўлиб 4000 тонна силос бостириш мўлжалланмоқда. Суратда: маккажўхори ўриш пайти.

Е. КОРНИЕНКО фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

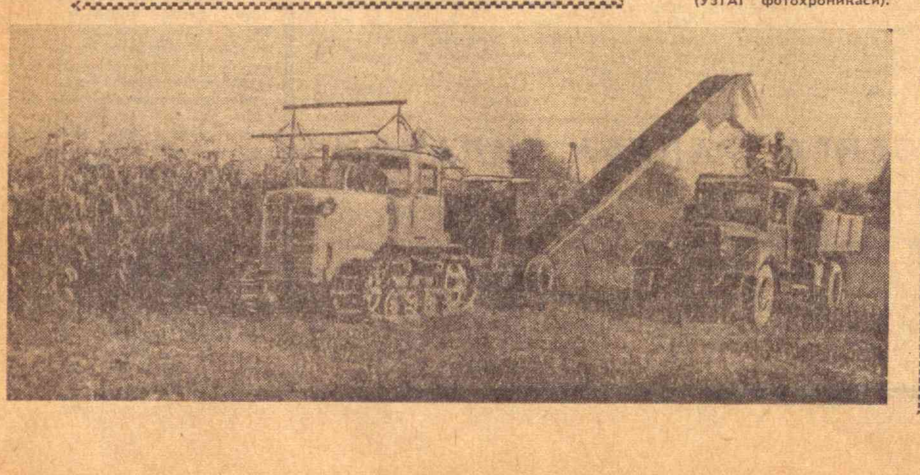

Ёшлар ижодидан

РАНДА

Дурадгор қўлида
ўткир тиғ ранда
Тахтанинг устида
текис сирғанар.
Баъзида илашиб,
тўхталиб қолар
У тугун ё михга
тўқнаш келганда.
Рандага ўзимни
қиламан қиёс.
Мен ҳам тўсиқларга
бўламан дучор.
Аммо, мен рандадек
тўхтамай ночор,
Ғовларни парчалаб
ўтаман рўй-рост.

ФОНТАН

Билмадим, бағрингда
не сир яширин,
Мунча гупирмаса
дилингда туғён.
Ипак кокилларинг
тўзғитиб ҳарён,
Бетиним тўкасан
кўзинг ёшларин.
Балки бахш этолмай
жон бирор гулга,
Оқиб ётишингга
йиғларсан бекор.
Агар шундай бўлса,
ўксима зинҳор!
Ором бағишлайсан
юз минг кўнгилга.

Қурбонбой ҚУЛИМОВ.
Тўрткўл.

ХАТЛАРГА ОБЗОР

ҚУРИЛИШЛАР ЧОРЛАЙДИ

Тошкент шаҳар Киров райони меҳнаткашларининг мактабларни янги ўқув йилига ўз вақтида тайёрлаш ҳақида бошлаган ташаббуслари кенг қанот ёйяпти. Редакцияга ҳар куни мактаблар ремонт қилиб бўлингани, қўшимча синфхоналар қурилаётгани, ўқув қуроллари вақтида етказиб берилаётгани ҳақида хушхабарлар келиб турибди.

Қашқадарё область Яккабоғ районидаги мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш қизғин боряпти, — деб ёзади газетхон Ш. Маҳмудов. — Ўтган ўқув йилида райондаги 14 ўрта, 31 тўлиқсиз ўрта ва 21 бошланғич мактабларда меҳнаткашларнинг 15.876 ўғил-қизлари таълим олган бўлса, шубҳасиз бу йил уларнинг сони яна ортади. Қўшимча синфхоналар қуриш ва ремонт ишларида Куйбишев ва Тимирязев номли ўрта мактаблар пешқадамлик қилишяпти. Каттақўрғон шаҳридан Р. Юсупова, Шаҳрисабздан Ж. Халилов, форишлик Ҳ. Орзуев, Қорақалпоғистон АССР Беруний районидан Г. Қаландаров, самарқандлик М. Нуъмонова, Қўйлиқдан С. Аҳмедов ўртоқларнинг юборган материаллари ҳам мактаблар ремонти масаласига бағишланган.

— «Тошкентни қайта қураётган барча дўстларга раҳмат!» Жуда кўп хатлар ана шундай юрак сўзлари билан бошланади. Пойтахтдаги 82-ўрта мактабнинг 10 ва 11-синфларини битирган 374 ўқувчи бундан бир неча ойлар илгари олий ўқув юртларида ўқиш, завод ва фабрикаларда ишлаш орзуси билан яшаган бўлсалар, табиий офат юз бергандан кейин эса, ўз ҳаёт йўлларини меҳрибон шаҳарни тиклашдан бошлашга аҳд қилдилар. Ўқувчиларнинг бу ватанпарварлик ташаббуслари ҳақида Э. Қодиров ёзиб юборган. Тошкент политехника институти студенти И. Шодмоновнинг редакцияга юборган хати диққатга сазовордир. «Мен қурилиш факультетининг I курсини тугатдим, — деб ёзади у.— Ҳозир геодезия фани бўйича практика ўтказяпмиз. Практика раҳбаримиз бўлажак қурувчи-инженерларга план, карта тузиш ва уй баландлигини ўлчаш каби ишларни қунт билан ўргатяпти. Биз ҳам яқин кунлар ичида дўстлик шаҳри Тошкентда шинам, зилзилага бардошли уйлар қуришда қатнашаётган донгдор қурувчилар ёнида меҳнат қиламиз».

Тошкент Давлат университети студентлари С. Неъматов, Ж. Холмуродов, Ростов шаҳрида ҳарбий хизмат вазифасини ўтаётган Қ. Мавлонов, фарғоналик А. Раҳимов, бухоролик Х. Тўев ўртоқлар эса ўз хатларида мамлакатнинг ҳамма бурчагидан Тошкентга келиб, уни қайта қураётган дўстларга самимий миннатдорчилик билдирганлар.

Врачларни халқимиз шифокорлар, халқ саломатлигининг посбонлари, деб ҳурматлайди. Редакцияга келаётган жуда кўп хатларда ҳам ана шу шифокорларга, тиним билмас жонкуярларга чин қалбдан миннатдорчилик билдирилади. «Азимжон ота даладан ўзини ёмон сезган ҳолда қайтди. Сал вақтдаёқ иситма кўтарилди, боши айланди. Отанинг кенжа ўғли Мухторжон «тез ёрдам» машинасини чақирди. Машина тезда етиб келди. Врач А. Ўринов беморнинг қон босими жуда камайиб кетганини, фақат касалхонада даволаниши зарурлигини тушунтирди. Врачнинг яхши маслаҳати, мулойим сўзлари отага таскин берди. Азимжон ота Андижон районидаги Храбек қишлоқ касалхонасида бир ой ётиб даволанди... А. Ўринов касалхонада 11 йилдан бери бош врач. У ҳалол хизмати, кишиларга меҳрибонлиги туфайли ҳамманинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган. Бу ерда у Л. Куприна, Т. Умрзоқова, Қ. Солиев каби кўплаб шогирдлар тарбиялади». Бу аҳил коллектив ҳақида М. Иномов ёзиб юборган. Шунингдек, қаршилик М. Жўраев, Тошкентдаги 1-касалхонада даволанган М. Пирматовлар ҳам меҳрибон шифокорларга ташаккур билдиришади.

Гурлан район бирлашган касалхонасининг врачи И. Гулмонов, Фарғона область Киров район касалхонасининг врачи М. Отахўжаев, Бухоро область касалхонасининг врачи Г. Баширов ўртоқлар ҳақида М. Абдураҳимов, О. Қодиров, У. Шариповлар ёзиб юборишган.

КОЛХОЗЛАРГА КРЕДИТ

Республикамиз колхозлари иқтисодий жиҳатдан анча бақувват бўлиб қолдилар. Улар КПСС Марказий Комитети март (1965) Пленуми қарорларини турмушга татбиқ этиш юзасидан бир қанча тадбирларни амалга оширдилар. Буларнинг ҳаммаси колхозларимизга рентабелликни янада ошириш, ўз оборот маблағлари билан ўзларини таъминлаш орқали бевосита банк кредитига ўтиш имкониятини бермоқда.

Кўпгина йиллар давомида колхозлар фақат натура баравврида оборот фондлари (уруғлик, ем-хашак, озуқа ва бошқа фондлар) вужудга келтириш билан қаноатланиб қолдилар. Колхоз ишлаб чиқаришининг янада ривожланиши колхозларда оборот маблағларининг пул фондини вужудга келтириш зарурлигини тақозо этди. Колхозларнинг саноат моллари ва материаллари, ҳар ойда авансла билан планли равишда таъминлаб турилиши, колхозчилар меҳнатига гарантияланган тарзда ҳақ тўлашга ўтилиши ана шунга имкон берди.

Айниқса КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта қуриш тўғрисидаги қароридан сўнг оборот маблағларга бўлган эҳтиёж тағин ҳам ошди. Колхозлар қишлоқ хўжалик машиналарига ўзлари эга бўлдилар. Энди ана шу машиналардан тўла қувват билан фойдаланиш учун оборот маблағлар албатта зарур бўлиб қолди.

Колхозлар, уларга берилган тавсияномаларга асосан ўз даромадларининг маълум бир қисмини оборот фондларга ажратиб ўз оборот маблағларини вужудга келтирдилар. Ана шу фондларга ажратилган маблағ борган сари кўпаймоқда.

Колхозларнинг молиявий аҳволини яхшилаш, уларнинг ишлаб чиқариш фаолиятини тағин ҳам мустаҳкамлашда банк кредитига ўтиш айниқса аҳамиятлидир. Чунки, банк орқали кредит олиш мавсумий харажатларни қоплашда жуда катта манба ҳисобланади.

Фақат етти йиллик давомида республика колхозларига давлатдан узоқ муддатли кредитга 200 миллион сўмга яқин капитал маблағ берилди. Бундан ташқари, давлат ирригация-мелиорация тармоқлари, қидириш ва лойиҳалаш, колхозларга хизмат кўрсатадиган саноат корхоналаридаги электр станциялари қурилишига бир неча ўн миллион сўмлаб маблағ сарфлади.

Колхозларнинг молиявий фаолиятида ўз оборот маблағлари билан бир қаторда, давлат томонидан бериб туриладиган кредитлар ҳам катта роль ўйнайди. Бу кредитлар тайёрлов ташкилотларидан аванс формаси тариқасида, ишлаб чиқариш эҳтиёжларига давлат банки томонидан ссуда тариқасида бериб борилади.

Колхозчиларга ҳар ойда мунтазам равишда ҳақ бериб турилишини таъминлаш мақсадида колхозларга қисқа муддатли кредит бериш формасига жиддий ўзгартишлар киритишга тўғри келди. Кейинги йилларда давлат банкининг колхозлар билан кредит алоқаси бирмунча мустаҳкамланди ва кенгайди. Масалан, 1965 йили колхозлар ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун ссуда тариқасида давлатдан 80 миллион сўм пул олдилар. Бу, 1953 йилдагига қараганда 9 баравардан зиёдроқдир.

Давлат колхозларга ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун ҳамда асосий ишлаб чиқариш воситаларини мустаҳкамлаш мақсадида катта молиявий ёрдам кўрсатиб келмоқда. Колхозларга давлат банкининг маҳаллий муассасалари орқали кредит бериб борилади.

Давлат томонидан колхозларга кўрсатилаётган молиявий ёрдамнинг аҳамияти шундаки, колхозлар банк орқали бериладиган ссудалар ҳисобига план тузилаётган йилда капитал қурилиши учун амалга оширилиши лозим бўлган тадбирларни бажаришга етарли маблағ ажратиш имкониятига эга бўладилар.

Одатда кредит қайси колхозда план бўйича белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун маблағ етарли бўлмаса, ўша колхозга берилади.

Колхоз ўз табиати бўйича хўжалик ҳисобидаги корхонадир. У ўз харажатларини ўзи қоплайди, ўз даромадлари ҳисобидан колхозчиларнинг меҳнат кунларига ҳақ тўлайди.

Колхозларга кредит давлат банки орқали бериб борилади. Бунинг учун колхоз томонидан давлат банкига заявка берилиши, заявка эса, колхозчиларнинг умумий мажлисида тасдиқланиши зарур. Бунда кредит бериладиган соҳа колхоз ишлаб чиқариш молия планида албатта кўзда тутилган бўлмоғи керак.

Йил бошида колхозларда асосий ишлаб чиқариш воситаларини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш юзасидан тадбирлар планлаштирилади. Колхоз правлениеси ана шу харажатларни қоплаш учун мавжуд барча манбаларни кўзда тутади, айни вақтда, белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун колхознинг маблағи етишмаса, давлат банкидан бериладиган ссудани ҳам эътиборга олади. Тасдиқланган кредит бўйича маблағ банк томонидан бир йўла, зарур вақтларда эса колхозларга, улар амалга ошираётган ишнинг ҳажмига қараб бўлиб-бўлиб берилади.

Барча колхозларда меҳнатга гарантияланган равишда ҳақ тўлаш тартибини жорий этиш учун йил давомида колхозларнинг маблағ билан бир текис таъминлаб борилиши жуда муҳимдир. Бироқ, колхозлар йилнинг биринчи ва иккинчи кварталларида пулга кўп муҳтож бўлиб қоладилар. Бу, хусусан, даромадлардан бир текис пул тушиб турмаслиги оқибатида рўй беради.

Колхозлар ўз даромадларининг асосий қисмини одатда учинчи ва тўртинчи кварталларда оладилар. Кварталлар бўйича маблағ ва меҳнат харажатлари ўртасидаги тафовут эса унча сезиларли эмас. Масалан, Фарғона область Ленинград районидаги «Коммунизм» колхозида маҳсулот сотиш ҳиссобига ўтган йилнинг биринчи кварталида олинган даромад жами 2,3 процентни, иккинчи кварталда эса 6,4 процентни ташкил этган. Йилнинг биринчи ярмида йиллик даромаднинг 8,7 проценти миқдорида (контрактация авансларидан ташқари) пул тушган. Қолган 91,3 процент миқдоридаги пул даромади йилнинг иккинчи ярмига тўғри келади. Кундалик ишлаб чиқариш эҳтиёжларига, шунингдек, ҳар иккала ярим йил бўйича кетган харажатлар колхозчилар меҳнат кунига тўланган ҳақни ҳам қўшиб ҳисоблаганда колхоз бўйича биринчи ярим йилда 45 процент ва иккинчи ярим йилда 55 процентни ташкил этди. Шу муносабат билан биринчидан, меҳнат харажатлари билан бошқа ишлаб чиқариш харажатлари ўртасида узилиш пайдо бўлади, иккинчидан, маҳсулот сотишдан тушган маблағлар ўртасида ҳам узилишга йўл қўйилади.

Юқорида айтилганидек, биринчи ярим йилда колхозлар қарз тариқасида маблағ олишга эҳтиёж сезиб қоладилар.

Колхозларнинг молиявий аҳволини бирмунча яхшилаш мақсадида тайёрлов ташкилотлари томонидан сотиб олинган маҳсулот учун аванс бериб турилларди. Лекин бу аванслар қоида бўйича 2-3 муддатга бўлиб берилар эди. Айни вақтда, колхозларнинг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун талаб қиладиган маблағи доимий равишда етишмайди. Харажатлар йил бошида қилиниб, аванс эса 2-3 ойда бир марта бериларди. Оқибатда хўжалик йилининг дастлабки ойларида колхозлар молиявий жиҳатдан анча қийналиб қолар эдилар, керакли товарларни сотиб олган кишиларга, колхозчилар меҳнатига тўлаш учун жорий ҳисобларида пул етишмасди.

Колхозларга тайёрлов ташкилотлари орқали аванс бериб туриш практикаси эскириб қолди ва эндиликда колхозлар олдида турган улкан ишлаб чиқариш вазифалари талабига тўла жавоб бера олмайди. Шунинг учун ҳам, колхозларга кредит беришни яхшилаш тўғрисида ҳукуматимиз қабул қилган қарор колхозларнинг молиявий фаолиятини мустаҳкамлашда жуда катта роль ўйнайди. Маълумки, хўжаликда ҳисоб-китоб учун маблағ етишмаса, бунинг оқибатида, колхозчилар ўз меҳнатлари эвазига жуда кам ҳақ оладилар. Демак, хўжаликнинг молиявий аҳволини мустаҳкамламасдан туриб моддий рағбатлантириш тўғрисида сўз ҳам бўлмаслиги керак.

Ишлаб чиқариш харажатлари учун бевосита банк орқали кредит беришга (колхозчилар меҳнат кунига тўланадиган ҳақ ҳам шу ҳисобга киради) кўчиш колхозларнинг молиявий хўжалигини мустаҳкамлашга яхши шароит яратади. Шу билан бирга колхоз ишлаб чиқаришига ажратилган маблағ устидан давлат назоратини кучайтиради, колхозчиларга ва бошқа ташкилотларга меҳнат ва маҳсулот учун ўз вақтида пул бериб турилишини таъминлайди.

Бу йил Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ ва Янгийўл районларидаги колхозлар, Андижон областидаги Наманган ва Ленин районининг колхозлари, Фарғона областининг Олтиариқ ва Киров районларидаги, Самарқанд областининг Каттақўрғон ва Булунғур районларидаги, Бухоро областининг Вобкент районидаги колхозлар тажриба тариқасида бевосита банк орқали кредит олишга кўчадилар.

Кредитлар янги қоида бўйича мавсумий ишларни амалга ошириш учун тўла-тўкис бериб борилади. Бундай қилиниши барча колхозларда меҳнатга доимий равишда гарантияланган ҳақ тўлаб туришни жорий этишга, колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга катта имконият яратиб беради. Айни вақтда, давлат банкининг маҳаллий муассасалари томонидан ҳар бир сўм устидан контроль ўрнатилишини яхшилайди, колхозларнинг молиявий хўжалигини мустаҳкамлайди.

А. АМИРЯН.

Тошкентдаги Сапёрлар майдонида 9 қаватли ҳашаматли уй-жой бинолари қад кўтармоқда. Бу уйдаги хонадонларда ҳаво мўътадил бўлади, лифт ишлаб туради, ахлатни ташқарига чиқариб ташлаш учун қувурлар ўрнатилади. Бу янги уй-жой биноси бугун-эрта фойдаланишга топширилади.

И. Глауберзон фотоси.

КИМ БЎЛДИ ЭКАН БУ?

Журналист Михаил Пругер «Ким бўлди экан бу?» номли қиссасини ёзиб тугатди. Қиссада бугунги қишлоқ жамоли, қишлоқ партия ходимларининг ишлари, янги социалистик қишлоқ жонкуярлари ҳақида ҳикоя қилинади. Қуйида сиз ана шу қиссадан парча ўқийсиз.

— Киринг, кираверинг. — Тўрабеков Султоновни идорасининг эшиги олдида қарши олди. Унинг мамнун жилмайган салқи юзларидан: «Яхши келибсан, киравер, яқинроқ танишиб оладиган бўлдик» деган ифодани ўқиш мумкин эди.

Султонов Тўрабековни яхши танимасди. У кекса, тажрибали раис бўлиб, бир неча йил аввал Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олган эди. У раислик қилаётган «Тонг» колхози районидаги энг илғор хўжалик ҳисобланарди.

Илҳом район партия конференциясидаёқ бу раисга ҳайрон қолган эди. Чунки танаффус вақтларида Тўрабековнинг атрофига раислар тўпланишиб, унинг ҳар бир сўзини диққат билан тинглашарди. Баъзилари унга нисбатан мулозиматни кучлироқ қиларди. Шунда Султонов ҳам ҳамманинг диққатини ўзига тортаётган бу чолнинг кимлигига қизиқиб қолади.

«Ким бўлди экан бу?» — деб хаёлидан ўтказганди ўшанда Султонов. Бугунги ташриф буюришига ҳам шу сабаб бўлиб, тезроқ жавоб олишни истарди.

Тўрабеков стулида ўтириб қалам очарди. Сўз бошланишини кутаётганини Илҳом тушунди. «Эҳ, зукко чол». Султонов уни қуюқ қошларининг остидан бир неча марта синовчан назар ташлаб олганини ҳам сезди. Султонов у билан хонасида очиқ гаплаша олмаслигини англаб, жилмайди:

— Меҳмондўстлигингизни Тошкентда ҳам мақташади, Акбарали ака...

Тўрабековнинг қошлари чимирилиб кетди. Лекин шу заҳоти чеҳраси ёришиб:

— Ҳар қалай одамлар мендан хафа эмас. Агар хўп десангиз, юринг бир чой ичиб келамиз... Доноларнинг: «Бир пиёла кўк чой кишининг баҳри-дилини очади» деганлари бежиз эмас. Бир оз кўнгил ёзиб ҳам келамиз.

Тўрабеков райкомнинг янги секретарини нима мақсадда келганини яхши биларди. Тажрибали раис ўз ҳаётида кўплаб бошлиқларни кўрган, уларни ҳам Султоновга ўхшаб, «Ким бўлди экан бу?» деган савол қизиқтирганини сезганди. Султонов ҳам унга конференциядаёқ ёқиб қолади. Лекин бу ҳали кўриниш томонидан эди. Лекин раис бу раҳбарнинг ички дунёсини, кучли ва кучсиз томонларини билгиси келарди. У ўз тақдири ҳақида қайғурмасди. Ҳаётда у кўп кишиларнинг ҳурматига сазовор бўлган.

Улар меҳмонхонага киришди. Султонов тўшалган гиламларни, Рига мебелларини ва бурчакдаги холодильникни кўриб ҳайрон қолди. Столдаги вазалар янги узилган узум, анор, олмалар билан тўлатилиб, устига қимматбаҳо дастурхон ёпиб қўйилган эди.

Тўрабеков ўтиришга таклиф қилди. Қўшни хонадан чўққи соқолли, кўринишидан ўспиринга ўхшаган чол чиқиб келди. У саломлашиб, чойнак билан пиёлани қўйди-да, оёқ учида чиқиб кетди.

Тўрабеков Султоновга чой қўйиб узатди.

Орага бир оз жимлик чўкди. Чол яна кириб икки коса хушбўй шўрва қўйиб кетди. «Тайёргарлик кўриб қўйган экан-да, — ўйлади Султонов. — меҳмондўстлигини бекор айтибман».

Шўрва жуда мазалик эди. Султонов бунақа шўрвани биринчи марта татиб кўриши. Буни раисга айтишни ўзига эп кўрмади.

— Бизнинг чолдақа ошпаз кам. Шошмай туринг, у ҳали палов турани шундай дўндирсинки... Тўғри, сизга ёқадиган паловни дўндириш қийин, лекин очиғини айтганда, Юсуф отанинг паловини еган одам, яна қачон насиб бўларкин, деб тамшаниб юради.

Султонов жилмайиб қўйди. Ҳозирча уларга очиқ гаплашиб олишлари учун имкон яратилмоқда эди. Султонов, бу доно чолдан кўп нарсаларни билиб олгиси келарди. Шу топда у Тўрабековнинг обкомдаги шахсий делосига ёзилган оддий, қаттиқ ҳайфсанлар ва огоҳлантиришлардан ўн иккитасини кўрганида қанчалик ҳайратда қолганини эсларди.

— Акбарали ака, одамлар сизнинг орденингиз кўпми, ҳайфсанингиз кўпми, билолмай юришибди, — деди ҳазиломуз Султонов. Тўрабеков кулиб қўйди:

— Мен ҳайфсанларни ҳисобга олмайман. Орденларни ҳам. Мен учун энг олий мукофот кишилар ҳурмати... — Чойдан бир ҳўплаб, қўшиб қўйди, — менинг ишларимни раҳбарлардан яхшироқ шулар билишади.

— Шундай бўлса ҳам, кечирасиз-ку, Акбарали ака, нима учун сизни шунчалик айблашларини билгим келяпти? Агар эслаш оғир бўлса, қўяқолинг...

— Йўқ, нега энди... Гапириб беришим мумкин. Сизга, янги райком секретарига, раисларни нима учун айблашларини билиб қўйиш яхшироқ бўлади.

«Киноялн гаплар, — ўйлади Султонов, — яхши».

Султонов туриб, хонада юрдида, дераза олдига келиб тўхтади. Дарпардани суриб ташқарига қаради. Ёмғир яна шивалай бошлаган эди... Султонов: «Иш яна пачава бўлди-ку. Энди уч-тўрт кунсиз ерни ҳайдаб бўлмайди», деб кўнглидан ўтказди. Кейин:

— Акбарали ака, бундай об-ҳавода ер ҳайдаш ҳеч мумкин эмасми?

Чол кулди:

— Эҳтимол сизни илғор колхоз ҳалигача бирор гектар ер ҳайдамагани қизиқтираётгандир?

— Йўқ. Сизнинг колхозингиздан кўнглим тўқ. Ростини айтсам, бу ерга келишимдан олдин колхозларнинг сўнгги беш йилликдаги планлари билан танишиб чиққанман. Сизга ишонаман. Колхозингиз райкомнинг ёрдамисиз керакли ишларини қилаверади. Мени бошқа колхоз ишлари тинчитмайди. Бутун районда кузги шудгорлаш чатоқ. Баҳорги шошилиш кўп ҳам яхши натижа бермаса керак? Ахир кексалар «Ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда» деб бекорга айтмаганлар.

— Сизнинг айтишингиз-ча, — деди раис, — бизнинг колхоз гўё райкомнинг аралашувисиз барча ишларини бопдармиш... Бу сўзларни кўнгил учун айтмадингизми?

— Нега ундай дейсиз? — Ҳайрон бўлди Султонов.

— Кечирасиз, мен ҳаётда кўнгил учун айтилган сўзларни кўп эшитганман. Сўз қанча ширин бўлса, шунча ҳушёр туриш керак.

— Акбарали ака, — деди совуққина қилиб Султонов, — ҳали биз бирга кўп ишлаймиз. Биласизми, мен ундай сўзларни ёмон кўраман, лекин ишончсиз яшаш қийин. Айниқса, иккаламиз. Агар бир-биримизга ишонмасак, бир жойда ишлашимизнинг ҳожати бўлмаса керак.

— Қизишманг, Илҳомжон, — деди Тўрабеков оҳиста, — ҳаётда мен кўп ноҳақликларни кўравериб, эҳтиёткор бўлиб қолганман. Ишончингиз учун раҳмат. Буни албатта, оқлайман.— Бир оз жим туриб, яна сўз бошлади. — Мен сиз билан очиқ гаплашишга ваъда бераман. Сиз районда янги одамсиз. Институтни тамомлаганингиз билан хўжаликда янги кишисиз. Ҳайрон бўлманг. Илҳомжон, сизни яхши биламиз. Ҳатто хотинингиз енгилтак аёл эканлигидан ҳам хабаримиз бор.

Султонов назарида юзлари ловуллаб кетгандек бўлди.

— Ҳайрон бўлманг, сиз тўғрингизда кўп нарса билишимиз керак. Сизнинг кучли ва кучсиз томонларингизни билиб олмасак, бирга ишлаш оғир бўлади. Қўл остингизда улкан хўжалик бор. Партия сизга жуда масъулиятли ишни топширган. Ҳа, ҳа, шундай. Бошингизни чайқаманг. Биринчи секретарга катта хўжалик ишонилган. Мен саводсизроқ бўлсам ҳам, ҳаётни кўп кўрганман. Уларни айтганим билан адо бўлмайди. Қанча райком секретарининг қўл остида ишлаганман. Ҳаммаси ҳар хил бўлса ҳам, бари районни кўтариш учун жонбозлик қиларди. Шу эмасми сизни ҳам безовта қилаётган нарса? Ҳар бир раҳбар бу ишга турлича ёндошган. Уларнинг яхшиси ҳам, ёмони ҳам бўлган. Энди яхшиси эсламайлик. Ўтган иш билан ўралашиб қолмасдан, бугунни ўйлайлик. Кечаги хатолардан воз кечайлик.

Тўрабеков ўз қадаҳига коньяк қуйиб бир кўтаришда ичиб юборди.

— Сиз нима учун бу ерга келганингизни биламан.

— Мен ҳам яширмайман, — жилмайди Султонов.

— Тўғри. Яширишнинг ҳожати йўқ. Районимиздаги кўп колхозларнинг ишлари чатоқлигини кўриб менинг ҳам юрагим ачишмайди, дейсизми? Мен ҳам коммунистман, Илҳомжон. «Юраги ачишгани билан нима фойдаси бор» деб ўйларсиз. Шундайми? Фойдаси бор, ўртоқ... Илгари райком секретарлари ҳам, бошқа колхоз раислари ҳам мен билан маслаҳатлашишганлар. Натижаси нима бўлди, дерсиз? Бир куни илгариги райком секретари мени чақириб: «Районни кўтариш учун нима қилсак бўлади?» деб сўради. Унга маслаҳат бердим. У эшитиб бўлгач: «Сиз ақлдан озганга ўхшайсиз. Бизнинг давримиз бошқача, ота-боболарингизнинг ишлари ҳозир кетмайди» деб қолди. Унинг олдидан чиқиб, ўз-ўзимга энди ҳеч кимга маслаҳат бермасликка сўз бериб қўйдим. Майли,— сўзида давом этди чол, — райком секретари тушунмагандир. Лекин раислар ҳам кўп келган-ку! Уларга ҳам биринчи навбатда нима қилиш зарурлигини айтганман. Кўплари маслаҳатим бўйича иш тутган эди, баъзиларини ишдан олдилар, баъзиларини жазоладилар.

— Акбарали ака, у қандай маслаҳат экан, оқибати жазолашга олиб борадиган? — сўради пайтини пойлаб туриб Султонов.

— Биринчи эшитган одамга жуда ғалати туюлади. Аҳмоқлар Тўрабековни жоҳил дейишади. Ҳа, ҳа, ўртоқ секретар, худди аҳмоқлар шундай дейди. Балки маслаҳатим сизни ҳам ажаблантирар. У аввал ақлли кишиларни ҳам ҳайрон қолдиради. Лекин ақлли одам тушунади, аҳмоқларчи.

Чол қизишиб кетди. Балки икки қадаҳ коньяк кучини кўрсатаётгандир.

— Сизга айтаман. — Тўрабеков мушти билан столни урди,— Ўйлаб кўринг, тушунасиз.

Чол ўрнидан туриб, хонада у ёқдан бу ёққа юра бошлади. Бир неча дақиқа шундай юргач, Султоновнинг тепасига келиб тўхтади:

— Нима учун бизнинг колхоз планни бажардию, бошқалар бажаролмайди? Биласизми?..

— Йўқ, билолмадим.

— Шунинг учунки. — Тўрабеков кўрсаткич бармоғини кўтарди, — улар кузги шудгорлаш планини бажаради, биз бажармаймиз!

Султонов анграйиб қолди:

— Нима, нима?

— Ана! Сиз ҳам ҳайрон қолдингиз! Одамлар ерни кузда ҳайдаш кераклигини минг йилдан бери билишади. Шундайми?

— Шундай, бўлиши керак-да, ахир.

— Йўқ, Биласизми Илҳомжон район пахтакорлари кузги шудгорлашни бас қилмагунларича, район сурғалаверади...

Султонов гангиб қолди. «Қандай қилиб? Ахир ҳосилнинг асоси кузда ҳайдашда-ку. Олимлар шуни талаб қилишади. Бу дарсликларда ҳам ёзилган. Чол чиндан ҳам ақлдан озганми дейман?..»

— Мана, Илҳомжон, сиз ҳам менга ажабланиб қарайсиз, — деди бирдан шаштидан тушиб Тўрабеков.

— Йўқ, нега, Акбарали ака... Тўғри, сўзларингизга ҳайрон қолаяпман...

— Буни ҳайрон қоларлик ери йўқ... Районимизда кузги шудгорлаш ҳосилнинг душмани.

— Яхши, шундай бўлсин. Лекин сиз буни тушунтириб беринг-да, нега?

— Нега? — чолнинг кўзлари қизарди, — кузда бу ерларда қаттиқ шамол бўлишини билдингизми?

— Ҳа.

— Сиз бунга эътибор қилмагансиз?

Султонов елкасини қисди.

— Еримизнинг қумлоқ, баъзи жойлари шўрхок эканлиги ҳаммага маълум. Ер ҳайдалганда шамол юқориги юзасини учириб кетади. Шундайми?

— Шундай.

— Тинимсиз эсган шамол баҳоргача ернинг ҳосилдор юзасини учириб кетгандан кейин чигит нима билан озиқлансин? Ер ҳам чигит учун она-ку, ахир. Қувватсиз ерда ғўза нимжон бўлиб ўсади, баҳор шамоли эса уни йиқитиб кетади. Кўрибсизки, катта-катта пайкалларда ғўза яккам-дуккам бўлиб ўсади. Шундай бўлгач ҳосил қандай кўпайсин? Сиз обкомдан: шу маҳалгача «Кузги шудгорлашни кучайтиринг» деган мазмунда ўнлаб телеграмма олган бўлсангиз керак. Янглишмадимми?

— Йўқ. Доим шундай-ку.

— Область катта. Ҳамма районда ҳам биздагидек зўр шамол бўлмайди. Мен ҳам, умуман кузги шудгорлашга қарши эмасман. Фақат бизнинг райондагина бу усулни қўлланишига қаршиман.

— Яхши, мен буни тушундим. Лекин менинг саволимга ҳали жавоб бермадингиз-ку.

— Ҳар бир раис ҳам топширилган планни бажариб, бошлиқларга яхши кўрингиси келади. Бизда кўпинча раисларни ҳар бир дала ишининг натижасига қараб баҳолашади. Куз, баҳор ва ёзда биз доимо орқада қоламиз. Нега дерсиз? Кузда ер ҳайдамаймиз, демак район кузги шудгорлаш планини бажара олмайди. Бу — бир. Квадрат-уялаб чигит экмаймиз — демак биз механизацияга қаршимиз, район бу усулда чигит экиш планини бажара олмайди. Бу — икки. Ёзда ғўза қатор ораларини икки томонлама ишламаймиз, яна район кетга кетдими? Бу — уч. Лекин кузга келиб колхоз пахта планини дўндирадию, бошқа колхозлар зўрға 70-80 процентга етади.

Колхозчиларимиз далани бегона ўтлардан тозалаш учун кўп меҳнат қилмаганлар. Дала тоза бўлгач, квадрат-уялаб экиб, икки томонлама ишлашга ҳожат борми? Шундай қилиб, ғўзани қатор оралаб экиб ҳосил оляпмиз.

— Бу ишингиз бошқача экан, Акбарали ака... Мен ҳозир сизга ҳеч нарса деёлмайман. Ўйлаб, мутахассислар билан гаплашиб кўрай.

Султонов ўрнидан турди:

— Самимий сўзларингиз учун раҳмат.

Тўрабеков жилмайди:

— Раҳмат дейишга арзимайди. Билганларимни айтиб бердим-да. Шуларни бир ўйлаб кўриш керак. Лекин, қачон келсангиз бошим кўкка етади...

Л. ПАРПИХУЖАЕВ таржимаси.

ҲАР КАЛЛАДА ҲАР ХАЁЛ

ФУТБОЛ ҲАНГОМАЛАРИ

Шу кунларда 500 миллиондан ортиқ футбол ишқибози футбол тўлғоғидан зорланмоқда. Бу тўлғоққа сабаб жаҳон футбол чемпионатида Жюль Риме номидаги кубокни қўлга киритиш учун курашаётган жаҳон футболининг энг кучли командаларидир.

Азага келган хотин ўз дардини айтиб йиғлайди, деганларидек, касаллик ҳам, хурсандчилик ҳам ҳар хил.

Уругвай терма командасининг Англия командаси билан ўтказган матчида фахрий дурангга эришганлиги тўғрисидаги хабар Уругвайга етиб борганида пойтахт Монтевидео портларида турган ҳамма кемалардаги карнайлар янграб кетди. Кораблларнинг коллективлари икки минут давомида ўз спортчиларини табрикладилар. Шундан сўнг маҳаллий газеталарда башарти Уругвай футболчилари жаҳон чемпионатида бирор командадан ғолиб келсалар, корабль капитанлари 15 минут давомида футболчиларни табриклайди деган хабар босилди. Бу ваъда 15 июлда, Франция терма командаси устидан ғалаба қилинган кунда бажарилди.

Германия Федератив Республикасидаги завод ва фабрикаларнинг маъмурияти кечки сменада ишлайдиган футбол шинавандаларини телевизор экранлари олдидан ҳайдай олмай, гаранг бўлиб юришибди. Франкфурт—на-Майн шаҳридаги бир меҳмонхонада футбол мухлислари учун бир неча телевизор ўрнатилган махсус бар ташкил этилди. Бар хўжайинлари ўз мижозларига махсус, чемпионатга бағишланиб тайёрланган коктейль таклиф қилмоқдалар. Менюда кўрсатилишича, ГФР терма командаси бирорта командага ютқазиб қўйгудек бўлса, коктейлни аччиқ ичимликка айлантириш учун, унга уч томчи вермут виноси ҳам қўшилади.

Расмий хабарларга кўра, Польша аҳолисининг бешдан бир қисми телевизорлар орқали футбол томоша қиляпти.

Копенгагендан хабар беришларича, телевизор сотиш ва уни прокатга бериш футбол чемпионати бошлангандан буён 100 процентга ошган. Дания терма командаси билан Польша командасининг тақдири бир-бирига ўхшаш. Ҳар иккала команда ҳам финал турнир учун бўлган саралаш мусобақаларидан чиқиб кетган.

Саудия Арабистони подшосининг ўғли шаҳзода Абдулла ал Файсал Жидда, Ал Аҳли шаҳар футбол клубларидан 25 ўйинчини чемпионат ўйинларидан тажриба орттириш мақсадида Лондонга олиб келди. Шаҳзода Файсалнинг футбол хуружи ҳозирнинг ўзидаёқ 28 минг долларга тушди.

Лондонга ҳеч қачон шунчалик кўп чет эл туристи келмаган. Улар кўплаб меҳмонхона, шахсий квартиралар ва кемаларни «ишғол» қилиб туришибди. Шунда ҳам жой етишмаяпти. Айрим футбол жазманлари шунчаликка бориб етишдики, улар Лондонда жой йўқлигидан Париж ва Гамбург меҳмонхоналаридан жой олишиб, махсус самолётларда Англияга келиб матчларни томоша қилиб кетяптилар.

Бразилиядан қуйидагиларни хабар қилишди: Мамлакат пойтахти Рио-де-Жанейро 15 июль куни мотамга айланган. Судьянинг Бразилия — Венгрия матчи тамом бўлганлиги тўғрисидаги ҳуштаги шаҳарда ғазаб ва мотамга айланган. Чунки, матч олдидан ўз командасининг мағлубиятга учрашини биронта ҳам бразилиялик ишқибоз хаёлига келтирмаган эди-да. Бразилия пойтахтининг барча майдонларига ўрнатилган радио карнайларда диктор матчнинг учинчи минутида биринчи гол урилганлигини эълон қилинганида, ашаддий ишқибозлар рақсга тушиб, ашула айтиб юбордилар. Шаҳар осмонини отилган минглаб ракеталар ёғдуси тутди. Кўп қаватли уйларнинг томидан кўчаларга конфетлар «ёмғири» ёғди. Ҳамма Бразилия командаси гол урди деган хаёлга борган эди. Бу англашилмовчилик, дикторнинг қувноқ овоз билан Толстаонинг ҳисобни бараварлаштирганини айтгунгача давом этди.

Венгер футболчилари муваффақиятларини гол уриб мустаҳкамлаганларидан сўнг ишқибозлар қабристон жимлиги остида бўйинларини эгиб, уй-уйларига тарқала бошладилар. Айрим шинавандалар эса кўз ёш тўкиб йиғлаб юбордилар. Йиғлоқи ишқибозлар Бразилия радио коментаторининг Лондондан 24 миллион ишқибозлар армиясига қарата: «биз курашда енгилдик, урушда енгилганимиз йўқ», — деган юпатувчи сўзини хўрсиниш билан кутиб олдилар.

(АПН).

АВТОКЛУБ ҚУРУВЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Тошкентдаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида яқинда автоклуб ташкил этилди.

Шу кунларда автоклубни азамат қурувчилар — қардош республикалардан келган янги Тошкент бунёдкорлари ҳузурида кўришингиз мумкин.

Шундай учрашувлардан бири яқинда Чилонзор массивида қурилиш ишлари олиб бораётган Москва, Киев, Минск қурувчилари ҳузурида ўтказилди. Тошкент шаҳар Октябрь район билим жамиятининг раиси С. Аҳмедов, геология-минералогия фанлари доктори, профессор М. Б. Баскаков, биология фанлари кандидати Н. Зуҳриддиновлар партия XXIII съезди қарорлари амалда, халқаро аҳвол, Тошкент зилзиласи сабаблари каби қатор мавзуларда лекциялар ўқишди. Лекциядан кейин ҳаваскорлар ижросида катта программада концерт берилди.

Н. ИНОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ҲОДИСА

АЙИҚ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Яккабоғ район ўрмон хўжалигининг механиги Саттор Элтоев ҳамроҳи билан Ҳисор тоғи ёнбағрида ов қилиб юрганида арча тагида дам олиб ётган айиққа дуч келди. Шошилмасдан айиқни нишонга олиб, тепкини босди. Ярадор айиқ судралиб қоча бошлади. Айиқнинг изидан Сатторнинг бир ўзи йўлга тушди. Қонли из бир қоя устига келиб ён томонга бурилиб кетди. У ўгирилди-ю, ўзидан 2 метр чамаси нарида турган, айиқни кўрди. Саттор довдираб қолмади. Сал орқага чекинди-да, йиртқичга бирин-кетин ўқ уза бошлади. Олти ўқ отилгандан сўнг ўрмон «хўжайини» йиқилди.

Довюрак овчи айиқни ўрмон хўжалигига олиб келди.

Овчини ўрмон хўжалиги ва район тайёрлов конторасн пул ва қимматли буюмлар билан мукофотлади.

С. ПУЛАТОВ.

СИЛОС БОСТИРИЛМОҚДА

Фарғона областининг маккажўхори майдонларида ўрим-йиғим бошланди. Ўзбекистон районидаги Ленин номли, «Пахта қайнар» колхозлари силос бостириш учун ана шу қимматли хашаки экин ўримига биринчи бўлиб киришдилар. Деҳқонлар траншеяларга дастлабки бир неча юз тонна силос бостирдилар. Илғор хўжаликлар маккажўхорини меҳр билан парвариш қилганликлари туфайли ҳар гектар ердан 400 центнер ва ундан ҳам кўпроқ ҳосил кўтармоқдалар. Механизаторлар бўшаб қолган участкаларни иккинчи марта хашаки экин экиш учун тайёрлаб қўймоқдалар. Фарғона областининг чорвадорлари беш йилликнинг биринчи йилида қиш мавсумига 420 минг тонна ёки ҳар бир сигирга 10 тоннадан силос тайёрлашни мўлжалламоқдалар.

(ЎзТАГ).

МИНГ ЙИЛЛИКЛАР СИРИ

Луганск областидаги Фрунзе посёлкасининг атрофидаги қўрғонда тупроғи олингандан кейин кучли ёмғир натижасида чуқурлар пайдо бўлди. Улар узоқ ўтмишда яшаган қабилаларнинг қабристонларига олиб борадиган қудуқлар бўлиб чиқди.

Луганск ўлкани ўрганиш музейининг илмий ходимлари билан ҳамкорликда олиб борилган қазишлар натижасида бу қўрғон эрамиздан уч минг йил олдин ямин маданиятига мансуб қабилалар томонидан ҳосил қилингани аниқланди. Чуқур тагида пўстлоқ ва оҳакдан тайёрланган махсус тўшакда одамнинг склети эгилган ҳолда ётарди. Унинг ёнида ҳеч қандай нарсалар йўқ эди. Ҳар бир қабрнинг устига оғирлиги 200 килограммгача келадиган тош плиталар қўйилган. Қабрлар катакомба-камерали қудуқни эслатади. Худди шундай катакомбалар бу ерда ҳам топилди. Уларга кирадиган тешикларга ёғоч устунлар қўйилган. Иккита жуда кам учрайдиган камера топилди. Афтидан, улардан бирида қабила бошлиғи, иккинчисида эса унинг хизматкорлари кўмилган бўлса керак. Склет ўнг томонига ағдарилган ҳолда оёқларини йиғиб ётар эди. Камерада учли қозиқларнинг синиғи, мурданинг бош томонида эса чиройли лой идиш топилди.

Бу қазилмалар натижасида тўпланган барча материаллар ҳозир Луганскдаги ўлкани ўрганиш музейида сақланмоқда. (АПН).

ТЕАТР КУНДАЛИГИ

Муқимий номидаги музикали драма ва комедия театри яқинда ёш драматург Ҳамза Умаровнинг «Бағри тош» номли эртак—драмасини томошабинларга тақдим этди. Суратда: (чапда) артистка Гулсара Ёқубова Сабоҳат ролида ва (ўнгда) шу спектаклдан кўриниш. А. Тўраев фотолари.

Турли мамлакатларда

БРАЗИЛИЯДА МОТАМ...

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 21 июль. (ТАСС мухбири М. Алябьев) Бразилия футбол терма командаси икки марта мағлубиятга учраб, жаҳон чемпиони унвони учун курашни давом эттириш имкониятидан маҳрум бўлиб қолганлиги ҳамма бразилияликларни ғам-ғуссага солиб, умидсизлантириб қўйди. Газеталар мамлакатнинг ҳамма жойида чинакам мотам бўлаётир, деб хабар қилмоқдалар. «Жорнал до Бразил» газетасининг ёзишига қараганда, бунинг сабаби шуки, «Бразилия ҳаётида футболнинг алоҳида ўрни бор. Футболнинг таъсири фақат катта шаҳарлардагина эмас. Мамлакатнинг ҳатто энг узоқ жойларида ҳам футбол миллатни бирлаштирувчи восита бўлиб қолган. Терма команда мағлубиятга учраганлиги бразилияликларни мана шу бирдан-бир муштарак ишончдан маҳрум қилиб қўйди». Мағлубият айниқса оғир таъсир қилганлигининг сабаби шуки, чемпионат арафасида футбол ишқибозлари жуда ҳам хурсандлик кайфиятига берилиб кетган эдилар.

Газеталарнинг деярли ҳаммаси терма командани чемпионатга тайёрлаш учун жавобгар бўлган кишилар нотўғри иш олиб борганлиги терма команда мағлубиятга учрашига асосий сабаб бўлди, деб ҳисобламоқда. Техника комиссиясини, бу комиссия командани ўйинга чапдаст қилиб тайёрламади, ўйинчиларни жисмоний жиҳатдан тайёрлашга етарли эътибор бермади, жаҳон футболининг энг янги муваффақиятларини чинакам ҳисобга олмади, деб айбламоқдалар. Матбуот футболчиларнинг ўзини аямоқда. Бразилия президенти эса, ҳатто Пелени Рио Бранко ордени билан мукофотлаш тўғрисида декрет чиқарди.

«ЖЕМИНИ-10» КЕМАСИ СУВГА ҚЎНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 22 июль. (ТАСС). Американинг «Жемини-10» космик кемаси космосда уч кунлик учишни тамомлаб, кеча Атлантик океан районида сувга қўнди. Ичига космонавтлар Жон Янг билан Майкл Коллинз тушган бу кема маҳаллий вақт билан соат 17,07 минутда Кеннеди бурунининг 900 километр чамаси шарқидаги районга қўндирилди.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 22 июль. (ТАСС). Кеча Америка космонавтлари Янг билан Коллинз сувга қўнганларидан сўнг орадан ярим соат ўтгач уларни шу районда кутиб турган «Гвадалканал» авианоси сувдан чиқариб олди. Ҳар иккала космонавт ўзларини яхши ҳис қилмоқда.

Доминикана республикасидаги аҳвол

ГАВАНА, 21 июль. (ТАСС). Доминикана Республикасининг президенти Хоакин Балагер таъсис мажлиси чақирди. Таъсис мажлисининг аъзолари янги конституцияни ишлаб чиқишлари лозим, деб хабар беради Пренса Латина агентлигининг мухбири Санто—Домингодан.

Президент Балагер мамлакатга мурожаат қилиб айтдики, Доминикана Республикасида иқтисодий тартибсизлик ҳукм сурмоқда. У халқни «ана шу танглик дамларини ўтказиб юбормоқ» учун ҳамкорлик қилишга чақирди.

Собиқ Муваққат президент Эктор Гарсиа Годой Доминикананинг Қўшма Штатлардаги янги элчиси қилиб тайинланганлигини республика сенати маъқуллади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА ТАБИИЙ ОФАТ

ПРАГА, 22 июль. (ТАСС). 18 июлда Домажли районидан ўтган қаттиқ довул 31 та турар-жой биносини ва ўнлаб қишлоқ хўжалик биноларини вайрон қилди.

ЧТК агентлигининг хабарида айтилишича, Гирчов қишлоғида шамол тракторни устидаги тракторчи билан кўтариб, 20 метр нарига улоқтирган, ҳосилни йиғиб-териб олиш учун тахт қилиб қўйилган оғир қишлоқ хўжалик машиналарини ҳам шамол улоқтириб ташлаган, 30 гектар майдондаги дарахтларни ағдариб юборган.

Довулдан зарар кўрган қишлоқларга ёрдам кўрсатилди.

БАР ЁШЛАРИНИНГ ТАШКИЛОТИ

ҚОҲИРА, (АПН мухбири). Мисрдаги революциянинг 14 йиллиги нишонланадиган кунда Миср ёшларининг ҳаётида бир ажойиб воқеа юз беради. Журналистлар билан суҳбатда Араб Социалистик Иттифоқининг ёшлар ўртасида ишлаш бўйича секретари доктор Ҳусайин Камол Баҳовиддин бу ҳақда шундай дейди:

— 23 июль куни Қоҳира университетида Бирлашган Араб Республикаси Социалистик ёшлар ташкилоти вужудга келади. Ташкилот Марказий Комитетига сайловлар ўтказилади ва унинг раҳбарлари эълон қилинади.

Кимлар унга аъзо бўлиши мумкин? 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган ҳар бир йигит ва қиз бу ташкилотга аъзо бўлиши мумкин. Улар ташкилотлардан бирида турган бўлиши ва унинг топшириқларини бажариши лозим. Лекин улар бунинг учун олдин ёшларни тайёрлаш бўйича ташкил этилаётган социалистик институтлардан бирида таълим олиши керак. Уларда ёшлар Миср революцияси шиорларини амалга ошириш соҳасида ёшлар ташкилоти олдида турган вазифалар ва мақсадларни ўрганадилар.

БАРнинг барча йирик шаҳарлари ва губернаторликларида ташкилотнинг бўлимлари ташкил этилади. У ерларда ёшлар революция йўлини оғишмай амалга оширишда Араб Социалистик Иттифоқининг маҳаллий ташкилотларига ёрдам беришлари керак. Ҳозирги вақтда қишлоқда феодализм қолдиқларини таг-томири билан йўқотиш, завод ва фабрикаларда меҳнат унумдорлигини ошириш учун кураш асосий вазифа бўлиб турибди. Бу масалалар яқин келажакда тўла ҳал қилинмоғи ва ёшлар уларни амалга оширишда асосий роль ўйнамоқлари керак.

Ҳусайин Камол Баҳовиддин бошқа мамлакатларнинг ёш авлодлари билан ўзаро алоқалар тўғрисида гапирар экан, ташкил этилаётган ёшлар ташкилоти бошқа мамлакатларнинг ёшлар ташкилотлари билан мутахассислар алмашиш, спорт, маданий, илмий ва бошқа делегациялар айирбошлаш асосида алоқа қиладилар, дейди.

— Яқин кунларда, — дейди у сўзининг охирида, — биз бевосита муносабатлар ўрнатиш мақсадида Совет Иттифоқи, Югославия, Германия Демократик Республикаси, Жазоир ва бошқа мамлакатларга бориш ниятидамиз. Шубҳа йўқки, БАР Социалистик ёшлар ташкилоти Миср революцияси принципларини амалда бажариш учун курашда ўзларининг оғаларига содиқ ёрдамчи ва ишончли ўринбосарлар бўладилар.

А. ЕГОРИН.

КОРЕЯ ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК ОЙЛИГИ

КОРЕЯ АФСОНАСИ

Новости матбуот агентлиги газетхонларга Кембридж университети экономика кафедрасининг профессори Жоан Робинсоннинг Францияда чиқадиган «Демокраси нувель» журналида босилган мақоласини тақдим қилади.

Бундан 12 йил муқаддам Пхеньяндан асар ҳам қолмаган эди (ҳисобларга қараганда бу ерга киши бошига кам деганда биттадан бомба ташланган). Ҳозир дарёнинг ҳар иккала қирғоғида замонавий шаҳар қад кўтарган. Унда бир миллион аҳоли яшайди. Шаҳар кўчалари кенг, кўп қаватли бинолар, стадион, театрлар ва ажойиб меҳмонхона бинолари ям-яшил дарахтлар билан қуршалган. Саноат сектори асосан ҳозирги замон тўқиш-йигириш фабрикаларидан иборатдир.

Озгинагина вақт ичида мен мамлакатдаги яна бир йирик шаҳар — шарқий соҳилда жойлашган Хамхин шаҳрини кўришга муяссар бўлдим. Бир вақтлар денгиз артиллерияси тўплари билан тўла вайрон қилинган бу шаҳарда ҳозир ишчиларнинг оилалари учун бунёд этилган уй-жойлар савлат тўкиб турибди. Хамхин — химия индустриясининг маркази; шаҳарни завод трубаларидан чиққан тутундан озода сақлаш учун саноат зонаси шаҳардан четда барпо этилган.

Унча катта бўлмаган қишлоқлар диққатимизни кўпроқ жалб қилди. Уларда традицион услубда қурилган янги уй-жойлар — деворлари оқланган, томи черепица билан ёпилган уйларни кўрасиз. Ҳар бир қишлоқнинг ўз мактаби, болалар боғчаси ва маъмурий бинолари бор. Лойдан солинган ва усти сомон билан бостирилган эски уйлар жуда оз қолган. Уларда асосан қурувчилар бригадаси яшайди. Беш йиллик охиригача ҳатто тоғларда ҳам бирорта эски кулба қолмайди.

Қишлоқлар ҳозиргача 70 процент электрлаштирилган.

Жанубий зонада жойлашган шолипоялардан ажралган Шимолий Корея ўз қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга мажбур. Бу ерда ирригация системалари вужудга келтирилиб, ерларни ишлашнинг замонавий методлари қўлланила бошлади. Ҳозирги вақтда Шимолий Корея ҳар йили 5 миллион тонна дон етиштирмоқда. Бу 12 миллионлик аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўла қоплайди.

Аҳоли жон бошига ҳар йили 20 метр газлама тўқилмоқда; яқинда винилон — сунъий тола ишлаб чиқаришда ҳам худди шундай даражага эришилади.

Мамлакатда кенг истеъмол молларининг ҳамма турлари ишлаб чиқарилялти.

Шаҳар ва қишлоқларда 7 ёшдан 14 ёшгача бўлган барча болалар ўқишга жалб қилинган. Яқинда 16 ёшгача болалар учун ҳам мажбурий таълим жорий қилинади. Кўпгина студентлар стипендия олиб ўқишади. Ишчилар ва хизматчилар учун тўла социал-таъминот системаси ташкил этилган.

Буларнинг ҳаммасига йилига 12 миллиард киловатт-соат электр қуввати, 1 миллион тонна пўлат, 14 миллион тонна тошкўмир, 2.5 миллион тонна цемент ишлаб чиқараётган мамлакатда эришилмоқда. Республикада машинасозлик саноати кенг ривожланган. Машинасозликда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг планли ўсиши 18 процентни ташкил этади.

Буларнинг ҳаммасига қандай қилиб эришилди? Албатта Шимолий Корея ишни қуруқдан-қуруқ бошлагани йўқ. 1945 йилдан сўнг бу ерда оғир саноат ва профессионал-техника таълими тез суръатлар билан ўса бошлади. Бу ўсиш уруш даврида ертўлаларда ҳам давом этарди. Мамлакатни қайта қуришда социалистик давлатлар катта ёрдам кўрсатдилар.

Биргина бу эмас, Афсона яхши ўйланган стратегияни қўлланиш туфайли, халқнинг ташаббускорлиги ва ватанпарварлиги, унинг мамлакат олдида турган вазифаларни тушунганлиги туфайли яратилди.

Урушдан кейинги дастлабки уч йил мамлакатни қайта қуришга кетди. 1957—1961 йиллардаги беш йиллик планни амалга ошириш даврида худди Совет Иттифоқидаги сингари асосий куч ва ғайрат оғир саноатни ривожлантириш ва мамлакатни электрлаштиришга сафарбар қилинди. Шу билан бирга уй-жой қурилиши кенг ҳажмларда олиб борилди, қишлоқ хўжалиги ва енгил саноат ривожланди. Тўғри, енгил саноат дастлаб маҳаллий аҳамиятга эга бўлган кичик корхоналар базасида ривожланди. Буларнинг ҳаммаси аҳолининг турмуш даражасини ошириш имконини берди.

Оғир саноатга сарфланган капитал маблағлар агар уларни маориф соҳасига ҳам сарфланмаган бўлса, самарали бўлиши қийин эди. Шунинг учун ҳам қисқа муддат ичида 96 та олий ўқув юрти барпо этилди. Илгари эса мамлакатда бори-йўғи биргина олий ўқув юрти бор эди. Ҳозир жами аҳолининг 2 проценти университетларда ёки техникавий институтларда таълим олмоқда; таълимнинг барча поғоналарида — мактаблардан тортиб, университетларгача кечки ва сиртқи бўлимлар мавжуд. Бу соҳада деярли ҳеч қандай базаси бўлмаган ҳолда иш бошлаган Кореяда ҳозир 200 минг техник мутахассис ва эксперт ишлаб турибди. Яқин келажакда уларнинг сони икки баравар кўпаяди.

Планларни ишлаб чиқишда маъмурият корхона ишчилари билан маслаҳатлашиб туради, уларни иш методларини яхшилашга қаратилган рационализаторлик таклифлар киритишга рағбатлантиради. Шу туфайли меҳнат унумдорлиги мисли кўрилмаган тез суръатлар билан ўсмоқда.

Корхоналарнинг раҳбарларига ишчиларни уй-жойлар, болалар боғчалари, яслилар билан таъминлаш вазифаси юкланган. Шунингдек, улар аҳолининг ортиқча уй ишларидан қутилишларига ва бутун эътиборни ишга, ўқишга қаратишларига имконият яратиб беришяпти.

1945 йилда мамлакат озод қилингандан кейиноқ ер ислоҳоти амалга оширила бошлади. 1950—1953 йиллардаги уруш даврида қишлоқларда қолган хотин-қизлар ва қариялар ўзаро ёрдам группалари тузган эдилар. Тинчлик сулҳи имзолангандан кейин «паст типдаги» кооперативлар (илгари ер кимники бўлган бўлса, кооперативнинг аъзоларига маҳсулот тақсимлашда ана шунга эътибор берилган), шунингдек «юқори типдаги» (маҳсулот сарфланган меҳнатга қараб тақсимланади) ташкил этила бошлади. 1958 йили барча деҳқонлар «юқори тип»даги кооперативларга бирлашдилар. Бирлашиш ихтиёрий тартибда ўтказилди. Ҳукумат бу ҳаракатни қўллаб-қувватлади. Кооперативларга ирригация ишларида, уй-жойлар қуришда ёрдам берилди, улар тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари билан таъминланди.

Ҳар бир районда машина-трактор станцияси ишлаб турибди. Бундан ташқари кооперативларга бир нечтадан трактор биркитилган. Йиғиб олинган дон кооператив аъзолари ўртасида ишланган меҳнат кунларига қараб тақсимланади.

Жоан **РОБИНСОН**,

Кембридж университети экономика кафедрасининг профессори. (АПН).

КОММУНИСТЛАР ОЗОД ҚИЛИНДИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 21 июль. (ТАСС). Аргентина Коммунистик партиясининг ўтган ҳафта Энтре-Риос вилоятида қамоққа олинган аъзолари озод қилинди. «Пренса» газетаси шу хабарни эълон қилиб, вилоятнинг аҳоли яшайдиган бир қанча жойларида қамоққа олинганлар озод қилинсин, деган талаблар қўйилган жуда кўп варақалар тарқатилган эди, деб ёзади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИГА

Оиламиз бошига тушган оғир мусибат, азиз отахонимиз ҒАФУР ҒУЛОМнинг бевақт вафоти муносабати билан бизга самимий таъзия ва ҳамдардлик изҳор этган ташкилотлар ва ўртоқларга газетангиз орқали миннатдорчилик билдирамиз.

ҒАФУР ҒУЛОМ оиласи.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО
БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.55 — Озодалик — саломатлик гарови, 8.25 — Қўшиқлар, 9.30 — Енгил куйлар, 9.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (тож.), 10.30 — Опералардан парчалар, 11.10 — Элга хизмат — олий ҳиммат, 11.25 — Концерт, 12.15 — Спорт эшиттириши (рус.), 12.30 — СССР халқларининг куйлари, 13.30 — Э. Гилельс чалади, 16,15 — Концерт, 17.20 — Уйғур куйлари, 18.10 — «Ҳинд манзаралари» симфоник сюитаси, 18.30 — Концерт, 19,20 — Озарбайжон куйлари, 20.00 — Эстрада-рақс концерти, 21.20 — «Икки дил достони», Ш. Рашидов асари асосида радиопостановка, 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ
БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.30 — **Химия** (Металларнинг умумий обзори. Уларнинг даврий системадаги ўрни. Темага доир масалалар). 12.40 — **Математика** (Ясашга доир асосий масалалар. Темага доир масалалар).

Рус тилида: 13.50 — **Математика** (Илдизларнинг арифметик қиймати. Абсолют миқдор).

Рус тилида: 17.00 — **Кекса кедр ҳақида эртак** (болалар учун фильм), 17.25 — **Телевизион янгиликлар**, 17.40 — **Фитиль** сатирик киножурнали.

Ўзбек тилида: 17,50 — **Телевизион миниатюралар** («Ёшлик» студияси), 18.40 — **Телевизион янгиликлар**, 18.55 — **Ғазалхон ёшлигим** («Ёшлик» студияси).

Москва кўрсатади

(тажриба тариқасида)

19.50 — **Футбол бўйича жаҳон биринчилиги** (чорак финал).

22.30 дан — **Москва кўрсатишлари давоми.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 дан — **Фрунзе кўрсатади.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VII да **Кимга тўй, кимга аза**, 24/VII да **Гули сиёҳ**.

А. А. ЖДАНОВ НОМЛИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР 82- ЎРТА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАЪЛИМИ МАКТАБИ

1966 — 67 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактабга 8- синфни тамомлаган, математика ва физика фанларига қизиқувчилар қабул қилинади.

Мактаб **электрон ҳисоблаш машиналарида ишлаш учун программист ва операторлар тайёрлайди.**

Мактабни тамомлаганларга шу ихтисослар бўйича гувоҳнома ва олий ўқув юртларига кириш ҳуқуқини берадиган етуклик аттестати топширилади.

Ихтисос бўйича практик машғулотлар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Кибернетика институтининг Ҳисоблаш марказига ўтказилади.

Ўқиш муддати 2 йил.

Мактабга кирувчилар аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб, қабул комиссиясига тақдим қиладилар: 8- синфни тамомлаганлик ҳақидаги гувоҳноманинг асли, турар жойдан справка, мактабдан характеристика. Туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома эса шахсан кўрсатилади.

Ҳужжатлар 15 августгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Чилонзор район, Пугачёв кўчаси, 1-уй (1, 4-трамвайнинг «Педагогика билим юрти» остановкаси). Телефон 4-16-35.

Тошкентдаги

14-профтехника билим юрти

1966/67 ўқув йилига

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги касбларга эга бўлган малакали ишчилар тайёрлайди:

Металл токари, механика-йиғув ишлари слесари, контроль-ўлчов асбобларини ремонт қилувчи слесарь, ҳисоблаш машиналарини ремонт қилувчи слесарь, саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, тарозиларни ремонт қилувчи слесарь, электросваркачи, саноат ускуналарини ремонт қилишга доир электромонтёр, қолипчи-қуювчи.

8—10—11-синф ҳажмида маълумотли, 15-18 ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати 1 ва 2 йил.

Қабул қилинганлар кўчалик кийим ва иш кийими, кунига 3 маҳал овқат билан бепул таъминланади.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига қўшилади.

Аризалар 31 июлгача қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: таржимаи ҳол, турар жойдан справка, 3×4 сантиметр ҳажмида 6 та фотокарточка, 8-синфни тамомлаганлик ҳақидаги гувоҳноманинг асли, мактабдан характеристика. Паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев район, Сельмаш кўчаси, 14-уй, «Ташсельмаш» заводи ёнида (4-трамвай, 3, 8, 10, 16, 21-автобуснинг «Ташсельмаш», 26-автобуснинг «ТашМИ» остановкаси). Телефон 6-20-81, 6-84-44.

Оҳангарон шаҳар 3-профтехника билим юрти

1966/67 ўқув йилига

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртидаги ихтисослар: **контроль-ўлчов асбоблари ва автоматиканинг монтажчи-слесарлари, пармалаш мастерлари, электросваркачилар, экскаватор машинистлари, газоэлектросваркачилар.**

Ўқиш муддати — 1 йилдан 2 йилгача.

8—11 синф ҳажмида маълумотли, 17 ёшдан 25 ёшгача бўлган эркаклар қабул қилинади.

Стипендия тўланади. Бошқа жойлардан келганлар ётоқ билан ҳам таъминланади.

Билим юртига имтиҳонсиз қабул қилинади.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртига кирувчилар аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб берадилар: маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг асли, таржимаи ҳол, ҳарбий хизматга муносабат ҳақида ҳужжат, турар жойдан справка. 4 та фотокарточка, туғилганлик ҳақидаги гувоҳноманинг асли, иш ёки ўқиш жойидан характеристика. Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Адрес: Тошкент область. Оҳангарон шаҳар. Жданов кўчаси 40-уй. телефон 1 29.

РЕСПУБЛИКА ТАБИАТ МУЗЕЙИ

ремонтдан кейин

ТОМОШАБИНЛАР УЧУН ОЧИЛГАН

Музейнинг адреси: Тошкент шаҳар-2, Сағбон кўчаси, 16-уй.

ЖИЗЗАХ ШАҲРИДАГИ СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ УЗБЕК МУЗИКАЛИ ДРАМА ТЕАТРИ

солист ашулачилар ва солист ўйинчилар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Қабул қилинганлар турар жой билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Жиззах шаҳар, телефон 84, 89.

«СРЕДАЗЭЛЕКТРОСЕТЬСТРОЙ» ТРЕСТИГА

Тошкент шаҳрида ишлаш учун **меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи,**

Қорақалпоғистон АССР шаҳарларида ишлаш учун:

шоферлар, автокранчилар, тракторчилар, бульдозерчилар, электр линиялари қурилиши учун **электролинейшчиклар, электромонтёрлар, йиғувчи слесарлар, монтажчи-слесарлар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес:

Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими;

Тахиатош шаҳар, Заводская кўчаси. Ремонт заводи, 71-мехколонна.

Обуначилар диққатига!

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ОЙДА БИР ЧИҚАДИГАН ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ, АДАБИЙ-БАДИИЙ «САОДАТ»

(«Ўзбекистон хотин-қизлари»)

ЖУРНАЛИГА

йилнинг қолган ойлари учун

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида, почта бўлимларида ва айрим почтальонлар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институти институтнинг старший илмий ходими С. Ш. Шермуҳамедовга отаси

Тошпўлат ШЕРМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37263. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ 165. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 06600.